Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor
Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links
Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

U. 21

ESBJERG KOMMUNE SKOLEVÆSENET

SKOLEÅRET 1960—61

Statens pædagogiske Studiesamling
København

ESBJERG KOMMUNE
SKOLEVÆSENET

Beretning

for skoleåret 1. august 1960—31. juli 1961

Ved skoledirektør
N. P. ANDERSEN

K. ROSENDAHL AKTS. ESBJERG
69962

Administration, ledelse og tilsyn

pr. 1. april 1961.

Skolekommissionen:

Togfører N. C. Pedersen, formand.
Snedkermester C. A. Bjerregaard.
Forretningsbestyrer Børge Johannessen, næstformand, afgået ved døden i aug. 1961.
Fiskeeksportør Hans Clausen.
Gårdejer Jens Chr. Jensen.
Fru Margit Schroll.
Socialudvalgsformand Aage Andresen.
Fru Agnes Jensen.
Fru Dagny Kaae.
Fru Else Svarrer.
Fru Didde Skogemann.
Fuldmægtig Wiggo Magnussen.
Stadioninspektør Aksel Madsen.
Fru Grete Kodal.
Læge Knud Gregersen.

Byrådets skoleudvalg:

Advokat Torben Permin, formand.
Fuldmægtig fru Luise Prip, næstformand.
Fiskeeksportør Hans Clausen.
Lektor G. Kjærsgaard Jensen.
Togfører N. C. Pedersen.

Skolevæsenets administration:

N. P. Andersen, skoledirektør.
M. Skov Nielsen, ekspeditionssekretær.
Frk. Dagmar Jensen, overassistent.
Frk. Karen Marie Petersen, overassistent.
Jørgen Frandsen, kontorassistent.
Frk. Else Aae, kontorassistent.
Fru Elfrida Høyer-Nielsen, kontorist.
Erik L. Larsen, kontorelev.

De kommunale skoler:

Skolens navn	Skoleinspektører (Træffes kl. 13-14 undt. lørd.)	Viceinspektører
Boldesager skole (B)	P. Kromann tlf. 3176, priv. 3752	Valther Petersen K. Bjorholm P. Vedde
Danmarksgades skole (D) m. Anneksskolen	F. Klintø tlf. 887, priv. 3009	Carl Dirks Egon Skou (fra 1/5 61)
Gammelby skole (Gb.)	Sv. Eg Løkkegaard tlf. 1592, priv. 4730	Henning Hjuler Fru Maren Madsen
Grådybskolen (Gr.) m. Grådybpavillonen	John Jensen tlf. 3362, priv. 854 tlf. 4514	Ejvin Lau Ingv. Schultz E. Bøgh Hansen
Jerne skole (J)	Ahlmann Nielsen tlf. 1736, priv. 2866	G. Carlsen G. Sloth
Rørkjær skole (R)	Magne Astrup tlf. 2163, priv. 4536	J. Holmberg Kr. Fr. Larsen Arne Jørgensen
Spangsbjergskolen (Sp) m. Fuglebakkeskolen	Henry Jakobsen tlf. 5892, priv. 2425 tlf. 5893	H. Rode Petersen Frk. K. Mosegaard Mikkelsen
Stormgades skole (St)	Sv. Å. Werborg tlf. 289, priv. 1945	Hans Obling Frk. Kristiane Sørensen
Vestre skole (V) m. Vesterhavsskolen	Frk. Karen Marie Nielsen tlf. 395, priv. 2036 tlf. 3913	K. J. Gabriel Pedersen Vilh. Christensen
Østre skole (Ø) m. Østergade 71	Frk. Margrete Hald tlf. 308, priv. 775	Hans Toft H. A. Hansen
Veldbæk skole (Vdb)	Førstelærer Axel Knudsen tlf. 4384	

Skoletandlæger	Skolelæger og skolesundhedsplejersker	Lærerråds-formænd	Pedeller
Børnetandl. fru Harriet Kjærgaard tlf. 3699	T. Bangsbo Andersen Frk. Helga Christensen tlf. 1882	Lærer Niels Nøhr	F. Wobeser
Overtandl. Poul Caspersen, tlf. 1020 Reguleringst. S. Å. Vedel-Petersen Børnetandl. Leif Panduro	L. M. Jakobsen Frk. Warla Østbirk tlf. 4043	Viceinspektør Carl Dirks	Herluf Mathiesen E. Starup Jensen
Børnetandl. fru Ingeborg Hadrup tlf. 5448	T. Bangsbo Andersen Frk. Anna Justesen tlf. 5448	Viceinspektør Henning Hjuler	H. C. Stokholm
Børnetandl. fru Lidia Redlich tlf. 3037	L. M. Jakobsen Frk. B. Bækgaard Knudsen tlf. 4781	Lærer J. Sole Petersen	Jeppe Lund Vilh. Kjærgaard
Tlf. 7271	T. Bangsbo Andersen Frk. Ellen Degn tlf. 7270	Lærer Knud Askjær	A. Schmidt
Afdelingstandl. fru Sigrid Berg Andersen, tlf. 3459	T. Bangsbo Andersen Frk. Ellen Degn tlf. 3459	Viceinspektør J. Holmberg	Oskar Svendsen
Tlf. 7276	L. M. Jakobsen Frk. B. Bækgaard Knudsen tlf. 7275	Lærer Poul E. Pedersen	Axel Nielsen K. L. Palm
Børnetandl. fru Esther Panduro, tlf. 3879 Børnetandl. M. Page Snead	L. M. Jakobsen Frk. Beate Hansen tlf. 3589	Lærer Viggo Birch	J. Nielsen
	L. M. Jakobsen Frk. Beate Hansen tlf. 3595	Lærer Rasmus Bebe	C. B. Christiansen Vilh. Kjærgaard
	T. Bangsbo Andersen Frk. Anna Justesen tlf. 3588	Overlærer Werner Petersen	P. Rasmussen
	L. M. Jakobsen Frk. Warla Østbirk		H. K. Stokholm
	Skolelæge T. Bangsbo Andersen er senere afløst af H. Lisager		
	Specialister: Overl., dr. med. J. N. Lorenzen, Spangsbjerg Hospital. Røntgengenneml. Tlf. 1010. Overl. S. Fr. Nielsen. Høreundersøgelser. Tlf. 2212.		

Skolevæsenets kontor:

Kongensgade 34 [2].
Telefon 4040.

Skoledirektøren	lokal	340
Ekspeditionssekretæren	»	341
Overassistenten	»	342
Ekspeditionen	»	343

Skoledirektøren træffes skoledage kl. 14—15 undt. lørdag (privat: Havnegade 83, tlf. 1113).
Ekspedition kl. 9—15, lørdag kl. 9—12. Vikaranvisning dog fra kl. 7,30.

Pædagogisk viceinspektør.

Viceinspektør P. Vedde træffes som regel mandag, onsdag og fredag kl. 14—15, lokal 345.

Fælleslærerrådet:

Formand: Skoleinspektør Sv. Å. Werborg, Stormgades skole.

Skolepsykologisk kontor:

Kronprinsensgade 33.
Tlf. 2801 og 2980.

Ledende konsulent for særundervisningen: Erik A. Matthiessen, tlf. privat 5013.
Konsulent: Charles Jakobsen, tlf. privat 6405.
Et konsulentembede p. t. vacant. Bestrides af klinisk psykolog frk. Inger Jespersen.
Skolepsykiater: Reservelæge fru Bodil Hertz, Vedsted pr. Hviding.
Lægeautoriserede talelærere: Oluf Schultz, Anneksskolen, tlf. 4023, tlf. privat 3015, Henning Maig. Hansen, tlf. 2879, privat tlf. 3087.

Rendbjerghjemmet pr. Egernsund:
(Observationshjem).

Forstander Hans Novrup, tlf. Gråsten 5 17 56.

Svagbørnskolonien i Sønderho, Fanø:

Åben i tiden 1. maj—15. sept., tlf. Sønderho 16.

Svagbørnskolonien i Rendbjerg pr. Egernsund:

Åben i tiden 1. maj—15. sept. (feriekoloni og lejrskole), tlf. Gråsten 5 16 31.

Skolebespisningen:

Skolebespisningskøkkenet, Aldershvile Allé 2, tlf. 4378.
Hovmester Erik Olsen, tlf. 4025.

Skolevæsenets socialrådgiver:

Kongensgade 34². Træffetid kl. 8—9 og — undtagen lørdag — kl. 13—14.
Fru Irene Christiansen, tlf. 4022.

Fortsættelsesskolerne:

Kontor i Anneksskolen, Skolegade 54, tlf. 4737.

Skoleinspektør Henry Mogensen. Træffetid 14—15, undtagen lørdag. Tlf. privat 4640.

Ungdomsnævnet for Esbjerg købstad:

Fru Margit Schroll.
Viceinspektør Arne Jørgensen. } Valgt af byrådet.
Skoleinspektør Sv. Å. Werborg. Valgt af fælleslærerrådet.
Murermester Oskar Nielsen. Valgt af arbejdsgiverforeningen.
Fagforeningsformand Chr. Kjeldsen. Valgt af Dansk Arbejdsmands Forbund.
Fru Lis Hansen. Valgt af byrådet efter indstilling fra Esbjerg husmoderforening.
Bogholder Børge Møller Jensen. Valgt af byrådet efter indstilling fra Esbjerg idrætsforbund.
Assurandør A. Skeem. } Valgt af byrådet efter indstilling fra
Savskærer Rudolf Hansen. } Ungdomsforeningernes fællesråd.
Elektriker Harry Sørensen. Valgt af byrådet efter indstilling fra Arbejdernes oplysningsforbund.
Lærer Reiner Viig Pedersen. Valgt af byrådet efter indstilling fra Ungdomsklubberne i Esbjerg.

Spisegangen på Spangsbjergskolen.

Undervisningslokaler.

Pr. 31. december 1960:

Skole	Norm. klassevær.	Mindreklassevær.	Tegnelokaler	Geografilokaler	Naturh.-lokaler	Fysiklokaler	Sanglokaler	Gymnastiksale	Småsløjd, hobby	Træsløjdlokaler	Metalsløjdlokaler	Håndarb.-lokaler	Skolekøkkener	Børnehavelok.	Biblioteekslokaler	Lysbilledlokaler	Grupperum Læseholdsrum	Faglokaler i alt	Undervisnings-lokaler i alt	Ureelle rum	Lejede lokaler
Boldesager	20	1	1	1	1	1	1	2		1		1	1	1	1	½		12½	33½	3	Leje af missionshus
Danmarksgade	16	2	1	2	1	2	1	2		1		1	1	1	1			14	32		
m. Anneksskolen	5							1			1							2	7		
Gammelby	30	2	1		1	1	1	3	1	1	1	2	2	1	1	1	3	20	52	1 bogb.-lok.	
Grådybskolen m. Grådybpavillonen	29	5	1	1	1	1	1	4[1]	1	1	1	2	2	1	2	1		20	54		
	2													1				1	3		
Jerne	28	3	1	1*)	1*)	1*)	1	3	1	1	1	1*) 1	1	1	1	1	4	21	52	1 bhv.	*) Sammen m. Esbjerg sem.
Rørkjær	24	2	1	1	1	1	1	2		1	1	1	1	1	1			13	39	1 tidl. kontor 1 bespisn.-lokale	
Spangsbjergskolen m. Fuglebakkeskolen	28	6	1	1	1	1	1	3[2]	1	1	1	2	1	1	2	1		18	52		2 lejligh. = 4 underv. rum
Stormgade	21	4	1	1	1	1	1	2				1	1	1	1			11	36	1 sløjdlok. 1 lysbilledrum 1 bespisn.-lokale	
Vestre m. Vesterhavsskolen	15	1		1	1			2		1	1	1			1			8	24		
	4								1					1				2	6		
Østre	16	1		1	1	1		2	1	1		1			1		1	10	27		
m. Østergade 71														1				1	1		
Veldbæk	2							1		1					1			3	5		
	240	27	8	10	10	10	8	27	6	10	7	14	10	11	13	4½	8	156½	423½		

[1]) Heraf 1 tumlesal. [2]) Heraf 1 svømmesal.

Udvidelser og modernisering.

Hermed redegørelse for særlige arbejder og nyanskaffelser ved Esbjerg kommunes skoler i året 1960—61.

Boldesager skole:

Bygninger: Lydisolering af hobbyrum i kælder og stuegang i særklassefløj. Glasvæg mellem skolefløj og adgang til gymnastiksale. Forbedringer af friluftsbadet, herunder lægning af fliser på badebassinets forkant og ændring af vandtilførsel i bassinet.

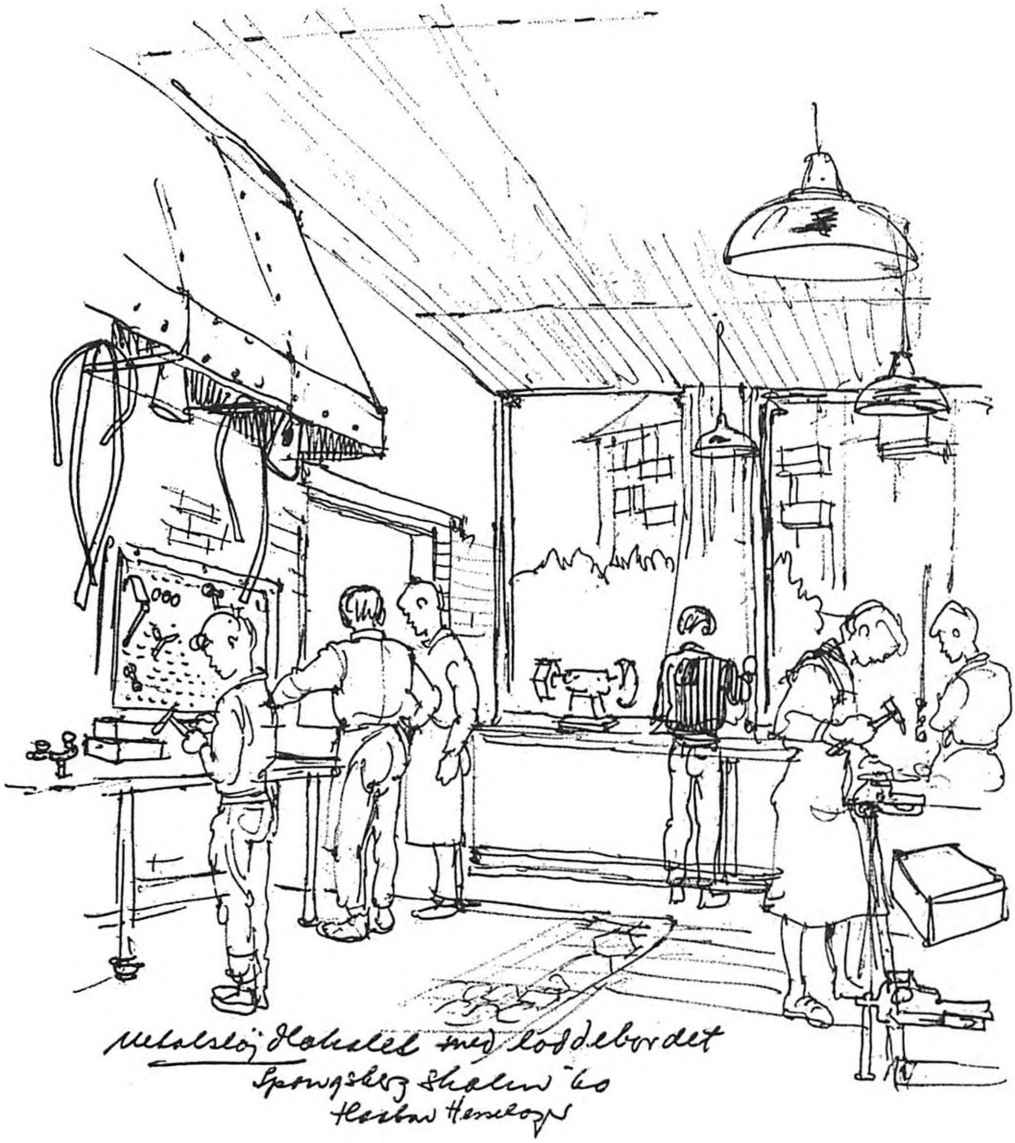

Iventar: 2 sæt skolemøbler. 10 bogkasser. Talerstol. Cykelstativer til 60 cykler. El-vaskemaskine og køleskab til pedelbolig.

Danmarksgades skole og Anneksskolen:

Bygninger: Isolering af skolebygningerne. Hovedreparation af koldt- og varmtvandsledninger samt nyt pumpeanlæg til fjernvarmeforsyningen. Ny gulvbelægning i børnehavelokale. Ny gårdbelægning.

Inventar: 2 sæt skolemøbler. Nye bænke i Anneksskolens gård. Modernisering af omklædningsrum til 2 gymnastiksale. Modernisering af

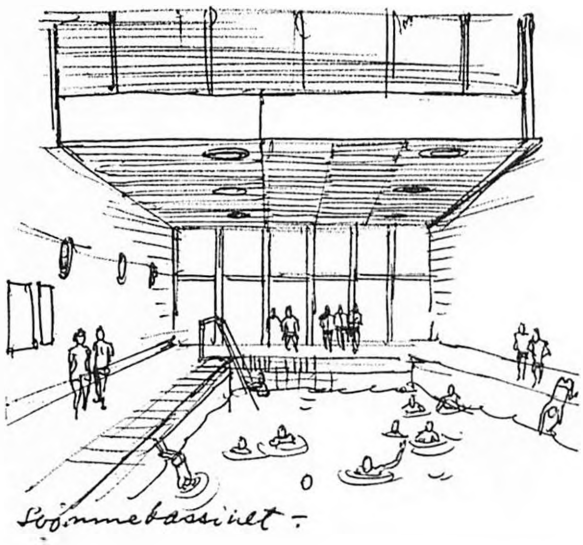

biblioteket. Modernisering af viceinspektørens kontor. Udskiftning af gardiner. Udskiftning af armaturer til 6 klasser. Ny talerstol. 1 stk. »Kevi« stol til tandlægen.

Gammelby skole:

Bygninger: Isolering af den gamle gymnastiksalsbygning. Indhegning af arealer bag skolen. Lydisolering i 2 kælderlokaler. Installation af spulehaner i gårdene. Installation af 1 gasvaskekedel.

Inventar: Nye gardiner til gammel gymnastiksal. Køleskab til pedel- og inspektørbolig. Reoler i biblioteket. 1. stk. fejemaskine. Hylder i bogkasserum.

Grådybskolen og Grådybpavillonen:

Bygninger: Isolering af Grådybpavillonen. Ændringer ved Grådybbadets indgang og portparti. Selvstændig fjernvarmeledning til inspektør- og pedelbolig. Installation af varmtvandsanlæg til Pavillonskolen.

Inventar: Etablering af bænke og legeredskaber ved badets friluftsareal. 1 kridtemaskine til boldbanerne. Kasser til bogsæt. 1 skuffemøbel til viceinspektørkontor. 1 Vitalstol til skolelægen. 1 læskærm til livredderen. Springstøtter og basketball til gymnastiksalene.

Jerne skole og seminariet:

Bygninger: Mindre reparationer.

Inventar: Udskiftning af nye gymnastikredskaber til den gamle gymnastiksal. Køleskab til pedelbolig.

Rørkjær skole:

Bygninger: Installation af fjernvarmeanlæg. Isolering af samtlige bygninger og pedelbolig. Lydisolering af gymnastiksal og omklædnings-

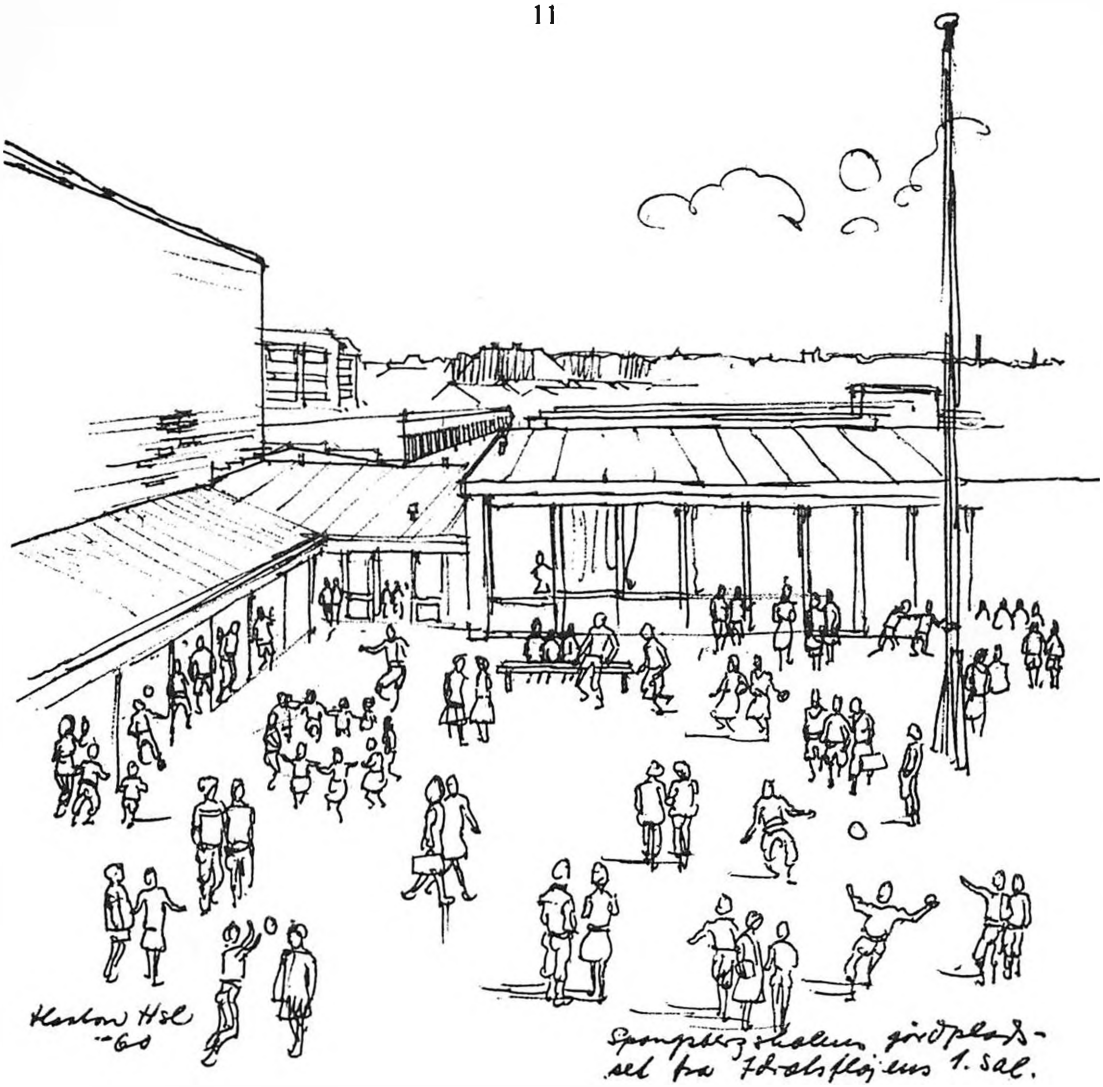

rum. Udvidelse af metalsløjdværksted i kælderen. Ventilation af fysik- og naturhistorielokale.

Inventar: Skolemøbler til 2 klasser. Persienner til klinikbygning. Udskiftning af lamper i gymnastiksal. Kortkasser og ekspresløftere til 8 klasser. Kridtemaskine til boldbanen. Skab i naturhistorielokalet. Glasmontre til samlinger. 1 sæt håndboldmål.

Spangsbjergskolen og Fuglebakken:

Bygninger: Flisebelægning af gård samt tilplantning ved indgangen.

Stormgades skole:

Bygninger: Isolering af skolebygningerne. Zinkafdækning af gavl- og frontispice i gymnastiksalsfløjen N.

Inventar: Fornyelse af stole og borde. Fornyelse af skabe i naturhistorieklasse. Nye opslagstavler. Nye staffelier i børnehave. Fornyelse af armaturer i 4 lokaler. Kostestativ.

Skolepsykologisk kontor:

Inventar: Reoler i arkiv. 1 skrivemaskinebord.

Skolevæsenets kontor:

Inventar: 1 armstol og 1 læselampe. Reoler til arkiv. Gardiner udskiftet.

Vestre skole og Vesterhavsskolen:

Bygninger: Isolering af skolebygninger. Ændringer i pedellens køkken og børneværelse. Udslagskummer til fysiklokale. Ny hoveddør. Varmtvandsinstallation til børnehave, Vesterhavsgade.

Inventar: 2 sæt skolemøbler. 1 skab til bibliotek. Opslagstavler til børnehavelokaler og 2 klasser. Udskiftning af gardiner i Vesterhavsgade. Køleskab til pedelbolig.

Veldbæk skole:

Bygninger: Isolering af skolebygning og gymnastiksal. Nyt gulv i lærerbolig.

Østre skole og børnehaven i Østergade 71:

Bygninger: Isolering af skolebygninger. Nyt vandstik til Østergade 71. Nyt cykelstativ til Østergade 71. Udskiftning af vandledninger til pedelbolig.

Inventar: Skab til skrivemaskiner. Køleskab til pedelbolig. Udskiftning af gardiner. Skab til biblioteket. 1 Kevistol til inspektøren. Centrallåsesystem til bord i fysiklokalet. 1 sæt skolemøbler.

Feriekolonierne:

Sønderho:

Bygninger: Ny tagbeklædning på vestfløj, retablering af arealer omkring bygningerne.

Inventar: Nymontering til »Huldas Hus«. 1 køkkenskab. 1 rammetavle. 1 håndsprøjtebatteri.

Rendbjerg feriekoloni:

Bygninger: Nyt gulv i tilsynsværelse. Vægpanel i spiselokalet. 2 håndvaske til soveværelse i tilsynsværelse. Ændring af gasledning i bryggers.

Inventar: 1 høvlebænk. 1 bonemaskine.

Rendbjerghjemmet:

Bygninger: Lægning af terrazzogulv i viktualiekælder. Levering og installation af pumpe til haveanlæg. Nyt tag på udhus og garage. Ny gulvbelægning i spisestue og entre i forstanderbolig.

Udlån af lokaler.

Boldesager skole:

EGF, B 47, Fremad, Esbjerg vægtløfterklub, Aftenskolen, AOF, LOF, FDF, DUI, KFUK-spejderne og Sygeplejeskolen.

Badet: Esbjerg seminarium, Esbjerg svømmeklub, Esbjerg statsskole, Dansk livredning og Statens gymnastikinspektion.

Danmarksgades skole:

EGF, AOF, FOF, LOF, Esbjerg bordtennisklub, Esbjerg veteranorkester, Esbjerg husmoderforening, Kristeligt sangkor, Aftenskolen, Ungdomsskolen, Overtandlægens kursus for klinikdamer.

Gammelby skole:

DUI, Gammelby ungdomsklub, ØB, FDFs 4. kreds, KFUK-spejderne, Aftenskolen, Jui-club og Gammelby søndagsskole.

Grådybskolen:

Regelmæssigt: FDF, DUI, Søndagsskolen, gudstjenester, AOF, FOF, Esbjerg husmoderforening, gymnastikhold fra Vestkraft, Hermod, ECR, Esbjerg svømmeklub og EAF.

Enkelte gange: Esbjerg og omegns skolescene, Aftenskolens teater, Esbjerg lærerforening, pigespejdere, drengespejdere, Arbejdernes boligforening, Samvirke mellem Danmark og Sovjet, Sygeplejeelevforeningen, Fælleslærerrådet, stævne for skolepatruljer i Syd- og Sønderjylland, Dansk-engelsk forening, Arbejdersamaritternes stævne for svagføre.

Jerne skole:

Jerne idrætsforening, Jerne mandskor, Aftenskolen, AOF, Esbjerg seminarium, FPF.

Rørkjær skole:

EGF, B 47, DUI, FPF, Det danske pigespejderkorps, Aftenskolen, skolens elevforening.

Spangsbjergskolen:

KFUM, FDF, Spangsbjerg idrætsforening, Roklubben, Esbjerg svømmeklub, AOF, FOF, Judo-klubben.

Svømmesalen er benyttet af: Statens sømandsskole, Esbjerg højskole, Esbjerg seminarium.

Stormgades skole:

Hermod, Esbjerg årskursus.

Vestre skole:

AOF, Arbejder sangere, Kvindelig sangforening, Venskabsforeningen, FOF, DUI, Esbjerg postbudes orkester, B 47, EAF, FDF og Brandkorpset.

Østre skole:

AOF, LOF, FOF, Aftenskolen, Esbjerg årskursus, Kommunalkursus, Esbjerg husmoderforening, Lottekorpset, »Skjold«, Folkedanserne, Politiets hjemmeværnshold, EBBK, Auto-Forums badmintonclub.

Begivenheder i skolernes liv.

Boldesager skole:

19/9 Edmund Schmid fra Tyskland spillede på eget medbragt cembalo for de store elever.
7/3 Viceinspektør Gunfred Sivertsen, Oslo, fulgte undervisningen i læseklassen og på de forskellige læsehold.

Udflugter:
25/5 De små elever i Strandskoven.
14/6 De store elever på Skamlingsbanken.

Gaver:
20/3 Nationalmuseet skænker skolen flere stenredskaber til supplering af stensamlingen.
19/11 Fisker Knud Hansen, Langelandsvej 28A, forærer skolen en rødfisk og en troldkrabbe.
19/1 Evan Hede, 3c, forærer skolen to flinteredskaber og en niøje.

Skolens elevforening har afholdt 6 forskellige sammenkomster.
Forældremøder er afholdt for forældrene til eleverne i 1. kl., 2. kl., 3. kl., 5. kl., 6. kl., 7. kl. og IIIx.

Gammelby skole:

Der er afholdt 5 aftener for IVxab og Rab med forskellige emner arrangeret som rundbordssamtaler, diskussioner eller underholdning.
I løbet af skoleåret er der afholdt 19 forældremøder.

22/3 Sangaften med 250 forældre som deltagere.
21/4 4b opførte »Pipi Langstrømpe« til fordel for Congohjælpen.

Der er foretaget skolerejser til Østrig, Bornholm, Sønderjylland, Nordsjælland og Sydslesvig.
Endagsudflugterne er gået til Kongebrogården, Varde og Strandskoven.
Ekskursioner til Skamlingsbanken, Hjerting, Fanø, Skads m. v.

Grådybskolen:

Skolepatruljens udflugt. Konfirmandfest. Fest for tidligere elever. 2 klasser har holdt klassemøder. Kriminalassistent Noll Jensens 9 fore-

drag for de ældste klasser. 3 fastelavnsfester. Wandy Tworeks koncert for de ældste klasser. Optagelser til tysk fjernsyn i øvelseslejligheden. 3 skoleudflugter. Afslutningsfest.

Forældremøder eller konsultationsaftener for 30 klasser.

Jerne skole:

I årets løb har der været afholdt ca. 20 forældreaftener. Ved den årlige skolefest i marts blev som skolekomedie opført »Tre mænd i sneen«. Skoleudflugten i juni gik til Løverodde og Varde. Adskillige grupper af kolleger, skolekommissioner og andre skoleinteresserede fra Danmark, Norge, Sverige, England og Czekoslovakiet har i årets løb aflagt besøg på skolen for at se på lokaler og samlinger eller for at overvære undervisningen, specielt har børnehaveklasserne haft manges interesse. I november 1960 havde skolen besøg af et skolekor fra »Ernst Barlach skolen« i Wedel, Tyskland, som gav koncert for såvel elever som forældre.

Rørkjær skole:

Klasseture: IVxb til Sydslesvig og Hamborg (V. Jacobsen).
6c besøger en gård i Ansager (A. Jakobsen).
6d heldagsekskursion til stranden og diget (O. Poulsen).
5a cykeltur til Ribe (I. Rosenkilde).
1d har fortsat de regelmæssige besøg på Bakkegård ved Gjesing (J. Holmberg).

Skolekomedie: »Onkel Toms hytte« (instruktion og dekoration: R. Vogt, B. O. Nielsen, E. Skou og Sv. Christensen).

Skoleudflugt: Strandskoven (små elever) og Marielund ved Kolding.

Klasseforældremøder og -samtaler: 2d, 3c, 3b, 5c, 6a, 6b, 7d, IIIxb og hjælpeklasser.

Klassesammenkomster: 1a, 6b, 6d, 7c, 7f og IIIxa.

Spangsbjergskolen:

26. november 1960 blev skolen indviet.

Der har været afholdt 8 forældremøder.

Stormgades skole:

21/1 Besøg af svensk rejselektor, fil. mag. fru Birgitte Zachariassen.
18—19/2 Den årlige fastelavnsfest (3 forestillinger »Soldaterløjer«).

Vestre skole:

Forældremøder for følgende klasser: børnehave, 1., 2., 5., 7., 8. og IIIx.

Foredrag ved kriminaloverbetjent Dencker for 7., 8., IVx og real.

I samarbejde med forældreforeningen er der afholdt flere møder.

Fastelavnsfest for henholdsvis de ældste klasser og de yngre klasser.

Udflugt til Odense med 4., 5. og 6. kl., til Nørreskoven med børnehave, 1., 2. og 3. kl.

Østre skole:

Skolens kor sang i Vor Frelsers kirke den 12. oktober og 1. december 1960 samt til skolens juleafslutning samme sted.
Konfirmandfest den 29. oktober 1960.
Fastelavnsfest den 11. februar 1961.
»Himlen har ingen tagrende« opførtes 3 gange i marts 1961.
Sangaften den 6. juni 1961.

Lærerpersonalet.

Ved skolevæsenets købstadordnede skoler var der for skoleåret 1960—61 normeret følgende embeder:

Skoledirektøren	1
Skoleinspektører (herunder 1 konsulent for særundervisningen og 1 for ungdomsskolen)	12
Viceinspektører (herunder konsulenter for specialundervisning, pædagogisk viceinspektør samt forstander for observationshjem)	28
Faste lærere (overlærere)	184
Faste lærerinder (overlærere)	163
Timelærere	13
Timelærerinder	18
Faste vikarer	17
I alt ...	436

Til- og afgang i lærerpersonalet i skoleåret 1960—61.

	Tilgang	Afgang på grund af				
		Ansættelse under andet skolevæsen m.v.	Indgåelse af ægteskab	Alder	Anden ansøgt afsked	Dødsfald
Skoleinspektører, herunder konsulent for særundervisningen						
Viceinspektører, herunder konsulenter for særundervisningen m. fl.						1
Lærere (overlærere)	10	4			1	
Lærerinder (overlærere)	14	11		2		
Timelærere	5					
Timelærerinder						
Faste vikarer						

To ministre deltog i Spangsbjergskolens indvielse.

Fra Spangsbjergskolens indvielse.

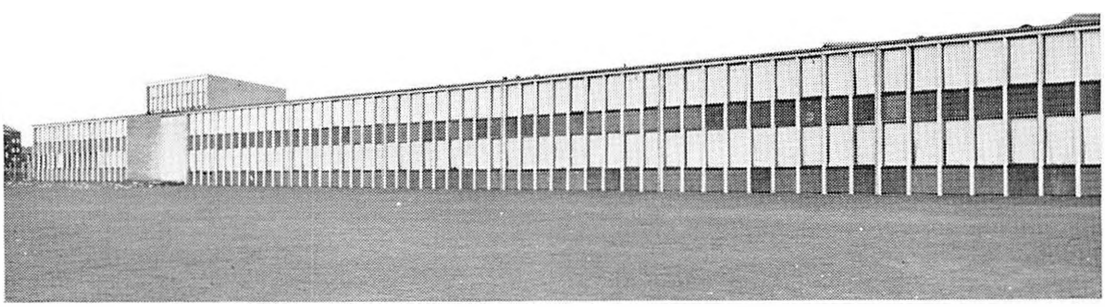

Spangsbjergskolens facade mod Stormgade.

Elevorkester indvier Spangsbjergskolen.

Børnekor indvier Spangsbjergskolen.

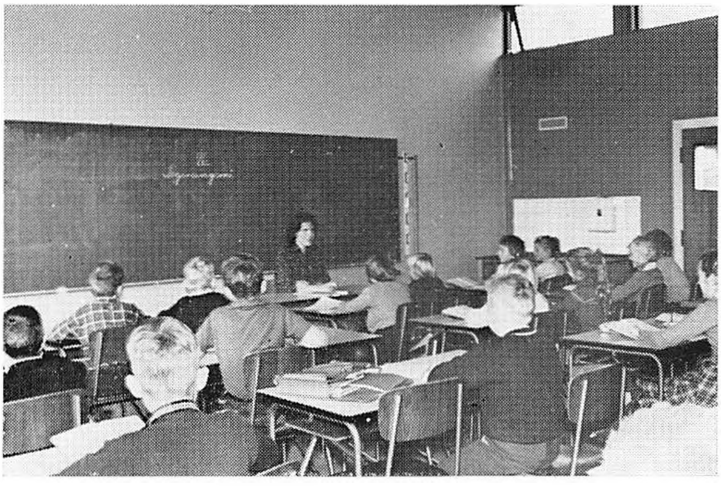

Fra Spangsbjergskolen.

Lærerpersonalets fraværelse i skoleåret 1960—61.

Måned	Lærere			Lærerinder			I alt timer
	Sygdom Timer	Anden årsag Timer	I alt Timer	Sygdom Timer	Anden årsag Timer	I alt Timer	Lær.+Lærl.
August	179	846	1025	825	150	975	2000
September	339	1121	1460	1576	405	1981	3441
Oktober	426	506	932	1167	267	1434	2366
November	634	268	902	1854	327	2181	3083
December	576	100	676	1204	293	1497	2173
Januar	835	193	1028	1098	371	1469	2497
Februar	941	56	997	1223	300	1523	2520
Marts	429	43	472	1168	326	1494	1966
April	432	73	505	1029	163	1192	1697
Maj	289	117	406	1192	132	1324	1730
Juni	188	28	216	1108	143	1251	1467
I alt	5268	3351	8619	13444	2877	16321	24940

	Antal undervisningstimer		Fraværelse	
	Pr. uge	Omregnet til årligt antal timer	Timer	%
Lærere	7353	283090	8619	3,04
Lærerinder	5401	207938	16321	7,85
I alt	12754	491028	24940	5,08

I de under lærerinders sygdom anførte timer er indeholdt 2173 timer, der skyldes svangerskab og fødsel. Dersom dette antal timer fradrages i anførte antal timer, vil lærerinders fraværelse i % udgøre 6,80.

I de under anden årsag anførte timer er indeholdt 1241 timer for lærere under militærtjeneste, 667 timer for lærere og 447 timer for lærerinder under orlov og 1430 timer for lærere og 2304 timer for lærerinder under deltagelse i kursus.

Udover de nævnte tal har 6 lærere (lærerinder) været på årskursus, flere af disse var nye og derfor ikke tilknyttet bestemte skoler.

Jubilæer.

Skoleåret 1960—61.

40 år.

16/8 1960: Overlærer Karen Elisabeth Pedersen, Stormgades skole.
1/9 1960: Overlærer Emma Mols Petersen, Vestre skole.
1/10 1960: Overlærer Marie Jensen, Jerne skole.
6/2 1961: Viceinspektør Karl J. R. Gabriel Pedersen, Vestre skole.
1/4 1961: Overlærer Anna Rasmussen, Stormgades skole.

25 år.

1/1 1961: Overlærer Hagbard Madsen, Vestre skole.
1/7 1961: Overlærer Antonia Nielsen, Danmarksgades skole.

Folkeskolen.

40 år.

1/11 1960: Overlærer Marie Schou, Danmarksgades skole.

25 år.

1/12 1960: Viceinspektør Maren Madsen, Gammelby skole.

Møder.

Der har i skoleåret været afholdt 13 skoleinspektørmøder, 86 lærerrådsmøder og 55 lærermøder.

Lærernes videreuddannelse.

Som tidligere år har lærerpersonalet i prisværdig høj grad gjort en indsats for at dygtiggøre sig.

I denne beretning, side 66, er fortalt om virksomheden inden for Esbjerg årskursus, 37 kolleger har udnyttet sommerferien til kortere eller længere kursus.

Fortegnelse over læreres deltagelse i feriekursus i sommeren 1961.

Nr.	Navn	Kursus	Tidsrum
1.	Bebe, Rasmus	svensk (fortsættelse)	26/6—11/7
2.	Dige, Kirsten	gymnastik- og svømmekursus	3/8—11/8
3.	Ehmsen, Harry G.	sløjdlærerkursus	3/7—12/8
4.	Fog, John	tegnelærerkursus	24/7— 5/8
5.	Folmø, Lis	håndarbejdskursus	17/7— 5/8
6.	Føns, Jørgen R.	sløjdkursus på Askov	3/7— 5/8
7.	Hansen, Edward	sløjdkursus, metalsløjd	3/7—22/7
8.	Hansen, Ketty	gymnastikkursus	3/7—15/7
9.	Holmberg, Elly	gymnastikkursus	3/8—11/8
10.	Jegindø, Bente Inger	Skotsk-Dansk sommerskole i St. Andrews, Edinburgh, Skotland	6/7—23/7
11.	Kjeldsen, Bodil	skolekøkkenkursus	26/6—22/7
12.	Kåsing, Erik	Nordisk lærerstævne, Hindsgavl	9/7—16/7
13.	Lauridsen, Harald	Fysik, biologi og atomfysikkursus, Göttingen, Tyskland	24/7— 4/8
14.	Laursen, Gerda	Internationaler Ferienkurz der Philipps-Universität zu Marburg-Lahn	20/7— 9/8
15.	Løkkegård, Gerda	håndarbejdskursus	19/6— 8/7
16.	Madsen, Aksel	metalsløjdkursus i Askov	24/7—12/8
17.	Martinsen, E.	Sommersingwoche i Hannover	15/7—22/7

Nr.	Navn	Kursus	Tidsrum
18.	Meedom, Olaf	metalsløjdkursus	3/7—22/7
19.	Mikkelsen, Knud Bang	Nordisk lærerkursus, Askov	30/6—27/7
20.	Mortensen, Kai	tegnelærerkursus	24/7— 5/8
21.	Mortensen, Marie	tegnelærerkursus	24/7— 5/8
22.	Nielsen, Ahlmann	Nordisk Skolemøde, København	8/8—10/8
23.	Nielsen, Henning	tegnelærerkursus	24/7— 5/8
24.	Petersen, Dorthe	Nordisk kursus i experimentell matlagen i Uppsala, Sverige	27/6— 1/7
25.	Petersen, Henry Balslev	svenskkursus	26/6—11/7
26.	Pedersen, Johs. N.	tegnelærerkursus	3/7—30/7
27.	Pedersen, Johs. Sole	Instruktionskursus i metalsløjd, Teknologisk Institut	28/6— 1/7
28.	Pedersen, Niels Sevelsted	bogbindingskursus	2/7—15/7
29.	Pedersen, Poul Erik	tegnelærerkursus	24/7— 5/8
30.	Pedersen, Samuel	metalsløjdkursus	24/7—12/8
31.	Pedersen, Theodor Elbæk	Summer school and teachers conference, St. Giles school, Hove	1/7—15/7
32.	Poulsen, Oda Borgen	gymnastik- og musikkursus	10/7—14/7
33.	Rieck, Aage Walther	Fysik, biologi og atomfysikkursus, Göttingen, Tyskland	24/7— 4/8
34.	Schmidt, Jens Christian	tegnelærerkursus	1/7—30/7
35.	Soulie', Jean-Marie	familiekundskab	30/7— 5/8
36.	Staugård, Finn	Sommersingwoche i Hannover	15/7—22/7
37.	Sørensen, Carlo Johannes	fysikkursus	26/6— 8/7

Instruktionskursus og foredrag.

12. august 1960: Dansk i 1. klasse med overlærer fru Karen Kidde, Århus.

13. august 1960: Regning i 1. klasse med seminarielektor Hans A. Rasmussen, Århus.

10. oktober 1960: Gymnastik for piger med vicegymnastikinspektør Mette Winkler, Viborg.

11. november 1960: Aktuelle problemer i international politik med højskolelærer S. Juul Andersen, Askov.

5.—11. december 1960: Udstilling af apparatur til fysik på Esbjerg seminarium.

10. december 1960: Fysik i 6., 7., 8. og 9. klasse med viceinspektør P. Hanghøj, Randers.

10. december 1960: Kernefysik med professor Torben Huus, København.

10. december 1960: Fysik i realklasserne med overlærer Søren Hansen, Horsens.

11. december 1960: Diskussion om faget fysik indledt af viceinspektør Poul Hanghøj, Randers, seminarielektor Sv. G. Hansen, Esbjerg, og viceinspektør Gunnar Slot, Esbjerg.

20. januar 1961: Foredrag om og lysbilleder fra Ghana med overlærer Børge E. Hansen, Esbjerg.

21. marts 1961: Det store skolemøde for Ribe amt. Professor V. Skautrup, Århus, om »Sproget som vort udtryksmiddel« og professor Kjeld Winding, København, om »Historieundervisning og historieforskning«.

Studierejser til venskabsbyer.

Studierejse til Eskilstuna 31/10—5/11 1960.

(Ved overlærer Dorthe Petersen).

Det begyndte med, at en skolekøkkenlærerinde, der havde været på studierejse i Sverige og Norge, gjorde mig opmærksom på, at man i svenske skolekøkkener klipper salat, persille og appelsinstykker med saks. Jeg fik vældig lyst til at se, hvilke andre ting de gør anderledes end vi, og den bedste måde at se andre forhold var at søge studierejse til en af venskabsbyerne.

Mit ophold i Eskilstuna fandt sted første uge i november. Det var regnfuldt og koldt, ja, også antydning af snevejr, og dagene var korte; men man tænkte ikke så meget på udflugter, for der var lagt et fyldigt program for de fem dage, jeg kunne være i byen, så jeg kom ikke til at kede mig.

Jeg havde bedt om at se skolekøkkenundervisning, og frk. Anna Lindgren, tilsynsførende for husholdningsundervisningen i Eskilstuna, havde tilrettelagt mit ophold.

Frk. Lindgren tog imod mig ved toget mandag morgen kl. 7, bød mig med til sit hjem, hvor hun gav frokost og satte mig ind i undervisningsforholdene i Sverige. Derefter fulgte hun mig så at sige hele ugen. Hendes hjertelige væsen gjorde sit til, at jeg straks følte mig hjemme i hendes selskab.

I alt var jeg på 7 skoler med skolekøkkenlokale — repræsenterende alle former lige fra landsbyskole til »latinskole« og såvel gamle som moderne køkkener.

Undervisningslokalerne adskiller sig på mange måder fra vore hjemlige. Man kender ikke til vor specielle laboratorieundervisning og har derfor ikke undervisningsborde med ensartede arbejdspladser og -redskaber til hver elev. I de fleste køkkener var der 3—4 parallelle køkkenborde med tilhørende el- eller gaskomfurer. Alle køkkener skinnede af rustfrit stål: bordflader, vaske, gryder, skåle, ja, endog affaldsspanden var af rustfrit stål. Der var endvidere varmeskab til hver »familie« og køleskab og telefon til hvert køkken — enkelte steder tillige røremaskiner. I vaskerummet, der dog nogle steder var indrettet i kælderen, fandtes såvel vaskemaskine som centrifuge og skyllekar i rustfrit stål. I tilslutning til vaskerummene fandtes varmluftstørrerum. Jeg undrede mig over, at man lod børn bruge alle disse maskiner, men så dog også kun et enkelt sted vaskerummet i brug.

Til hvert køkken var der spisestue med hyggelige gardiner for vinduerne og blomster i karmene. Herinde spiste eleverne den tilberedte middag ved et langt bord med lærerinden og gæsten for bordenden. Først stod man pænt op og bad bordbøn. De enkelte retter blev korrekt

serveret, og man spiste efter ordre fra tandlægen hårdt brød til og drak vand efter retterne. Spisesalen kunne også bruges til teoriundervisning. Jeg lagde også mærke til, at forrådsrummet var særdeles velforsynet med pakkevarer og konserves, og at der var gode plancher, films- og håndbibliotek til undervisningsbrug. Til de fleste skolekøkkener var der en øvelsesstue, men uden kogemulighed. Kun i den praktiske realskole kunne den anvendes til udførelse af selvstændige madopgaver. Af praktisk udstyr i køkkenet kan også nævnes indbygget etagere til mel, gryn, sukker, salt o. s. v. i hvert køkkenbord. Det lettede uddelingsarbejdet meget, at disse almindelige næringsmidler var lige ved hånden; men det var upraktisk, når der var frivillig undervisning i lokalet efter skoletid, og jeg kunne forstå, at der både var tale om aftenundervisning for voksne og »kogeskole« for børn i alle aldre om eftermiddagen ledet af ikke fagligt uddannede.

I Eskilstuna begynder skolekøkkenundervisningen i 7. klasse. Drenge og piger bliver undervist sammen, men i halve klasser, så der aldrig er mere end 12—11 elever ad gangen i skolekøkkenet. Undervisningstiden var enten fra kl. 8—13 eller fra 12—17, altså 5 timer i træk. Første time brugtes til gennemgang af dagens arbejde med lidt tilhørende teori, og efter et lille frikvarter, der ikke behøvede at falde sammen med skolens normale frikvarter, blev der lavet mad og bagt. Hvis der var 4 medlemmer i en familie (ofte var der kun 3), lavede de 2 dagens middag, og de 2 andre lavede mad, som de tog med hjem — den ene bagværk, den anden kød-, fiske- eller dessertret i medbragt ildfast skål. Begge havde alle ingredienserne med hjemmefra, så de havde brug for store tasker den dag, de skulle i skolekøkkenet, for køkkenpåklædningen havde man også selv med, drengene hvide plastikforklæder og kokkehuer, pigerne kulørte stofforklæder med plastikskåneforklæder og små rynkede huer, der passede til forklæderne. Jeg glemmer ikke en 13-års dreng i Torshälla landsbyskole, der bad om at låne frøkenens cykel, for han havde foruden sin store indkøbstaske med mel, mælk, margarine o. s. v., to papkasser med resultatet af dagens arbejde: to stænger julekage og en portion thekryddere.

Når man tænker på, at alle forretninger først åbner kl. 9, så indkøbene skal være gjort dagen før, må man beundre børnenes iver. Det var yderst sjældent, at der var glemt noget; men andre vanskeligheder var der naturligvis. Disciplinkrisen var mærkbar i 7.-klasserne flere steder. Efter mit indtryk var der især to årsager dertil. For det første er 5 timer i sammenhæng alt for lang tid for fællesklasser i den vanskelige alder, og for det andet var der for unge, uøvede lærerinder. De ældre lærerinder, der var kommet gennem mange års erfaringer, klarede opgaven fint. De unge lærerinder rejser i regelen efter et par års forløb, fordi opgaven er for vanskelig. Mellemgenerationen af lærerinder mangler helt.

I Sverige får skolekøkkenlærerinder en speciel uddannelse på husholdningsseminarier, hvor de udelukkende bliver uddannet til at undervise i husgerning. Deres faglige kvalifikationer er langt mere omfattende end vore, men den pædagogiske oplæring kan ikke blive så alsidig. Vi har det fortrin, at vi kender vore elever også fra andre fag, og vi kan sammenkæde de teoretiske fag med de praktiske.

I 8. og 9. klasse får alle piger undervisning i husgerning mindst 5 timer ugentlig.

Af stor interesse for mig var det også at få indblik i fagets udformning — 18 ugentlige timer fordelt på 4 år — i den praktiske realskoles huslige linie. Uddannelsen afsluttes med statskontrolleret prøve, som jeg fik en række eksempler på.

Desuden havde jeg ønsket at overvære undervisningen i »hemkunskab« og ellers se undervisning i praktiske fag. Som eksempel på det overværede jeg lektioner i boligindretning og indkøbslære, ligesom jeg var på besøg i 8. og 9. klasser, hvor jeg så, at eleverne vævede og syede børneudstyr.

Lige så stor betydning, som det man ser, har samtalerne med kolleger med samme interesse. Man var også interesseret i at høre, hvordan vi underviser i Danmark, særlig laboratorieundervisningen, så jeg blev ligefrem interviewet til dagbladet »Kuréren« den sidste dag, jeg var i Eskilstuna.

Det var en fornøjelse at være gæst ved Eskilstuna skolevæsen, og især med frk. Anna Lindgren som rejsefører. Hun opfyldte alle mine ønsker, især med hensyn til at samle bogmateriale. Foruden at vise mig så at sige alle byens skoler, hvor hun altid introducerede mig hos skolens leder først, tog hun mig med til sit hjem, til sine venner og endog til en festlig foreningsmiddag.

Udbyttet af en studierejse kan ikke måles; jeg takker de bevilgende myndigheder for den oplevelse, det blev for mig at se skolekøkkenundervisning i Eskilstuna.

Studierejse til Eskilstuna.

(Ved overlærer V. Birch).

Under musikkonsulent John Normans ledelse har man i venskabsbyen Eskilstuna inden for skolevæsenet i løbet af ca. 30 år udbygget musikundervisningen i et så imponerende omfang, at det kan tjene som et mønstergyldigt forbillede for andre byer.

I og efter skoletid gives eleverne enkelt- eller holdundervisning i praktisk taget alle instrumenter. Dog er vægten især lagt på strygerne, hvoraf skolevæsenet disponerer over 400—450 til gratis udlån. Blokfløjteundervisning er det obligatoriske begynderinstrument i 1. og 2. klasse, før man vælger »videregående« instrument.

Det var meget interessant og lærerigt at følge musikkonsulentens daglige arbejde med besøg på skolernes gruppe- og sammenspilsundervisning og imponerende at konstatere, at byen årligt uden statsrefusion ofrede ca. 600.000 kroner alene på frivillig musikundervisning — deraf ca. 25.000 kr. til indkøb af instrumenter. Måtte mange danske byer gøre ligeså.

Studierejse til Stavanger.

(Ved lærer Niels Nielsen).

Den 12. maj 1961 rejste jeg til Stavanger for i 8 dage at se på skoleforhold deroppe.

Før jeg rejste, havde jeg været i forbindelse med Stavangers skole-

direktør, hr. Ree Petersen, og havde fået lov til at koncentrere mig om organisation af det skolepsykologiske arbejde samt undervisningen i de specielle 8. og 9. klasser med kontor- og handelslinie.

Efter en noget urolig sejltur over Skagerrak og efter en uforglemmelig togtur gennem Sørlandet ankom jeg til Stavanger søndag aften og blev indlogeret i »Rex Hospits«.

Mandag morgen stillede jeg så spændt på direktørens kontor og fik her en strålende og venlig modtagelse samt blev præsenteret for de personer, hvis arbejdsmetoder jeg skulle studere.

Særundervisningen og det skolepsykologiske arbejde.

Det skolepsykologiske arbejde var delt mellem en klinisk psykolog og en pædagogisk psykolog. Man brugte nogenlunde de samme prøver som vi herhjemme, og samtlige børn blev skolemodenhedsprøvet, før de begyndte skolegangen. Selve særundervisningen var tilrettelagt på en noget anden måde end vores. Således havde man f. eks. ikke læsehold, men kun læseklasser. Hjælpeklasserne var heller ikke, som hos os, placeret på de enkelte skoler, men var samlet under eet tag. Dette var man noget utilfreds med, og mit indtryk var også, at vort system, hvor de forstandretarderede børn går i samme skole som de normalbegavede, var bedre. Derimod havde man noget, jeg syntes var godt, nemlig de såkaldte observationsklasser. Her samlede man børn med psykiske vanskeligheder, og man søgte så igennem samarbejde mellem hjem-lærer-skolepsykolog at gøre børnene egnede til igen at leve i et normalt klassesamfund. Man havde to af disse klasser, og endnu een skulle startes efter ferien. Både hjem og skole havde været særdeles tilfreds med de resultater, man havde nået i disse klasser. Man havde også internatklasser for børn med adfærdsvanskeligheder, bl. a. een på Bygøy, en lille paradisisk plet inde ved Lysefjorden.

Undervisningen i handels- og kontorklasserne.

Disse klasser var samlet på Framhaldsskolen. Undervisningen var 2-årig, og man blev undervist i: Maskinskrivning, kontorarbejde, telefonbetjening, kundebetjening, praktisk ekspedition samt de elementære fag. Det, der imponerede mig mest, var de hjælpemidler, man havde til denne undervisning. Således havde man f. eks. indrettet to fuldt moderne butikker, een til købmandsbutik og een til manufaktur. Forretningerne var monteret med hylder, diske, vægte, kasseapparater og regnemaskiner. Butikkerne var fyldt med alle slags varer, mange attrapper, men også mange originale ting. Man fortalte mig, at disse ting havde man altsammen fået foræret af erhvervene, idet disse erkendte den store værdi, denne form for undervisning havde. Jeg ville tro, sådanne lokaler ville kunne indrettes for små midler, og håber, vi må få lov at gøre forsøget her. Man havde også en speciel søfartsklasse, hvis indretning heller intet lod tilbage at ønske. Man lagde megen vægt på deroppe, at man kunne give de unge mennesker, der ofrede et eller to år ekstra på deres skolegang, en vis kompetance, som man kaldte det. D. v. s. de elever, der havde gennemgået disse specielle klasser, fik en vis del af deres senere læretid godskrevet.

17. maj i Norge.

Blandt de mange indtryk, man samlede sig deroppe, står eet særligt tydeligt: 17. maj dagen eller bare dagen, som nordmændene siger. Her fik man indtryk af en nationaldag, der ikke bare bød på en halv fridag eller en skovtur med familien, men virkelig fulgte devisen: Alle mand af hus. Fra tidlig morgen smældede flagene, og der blev skudt med festfyrværkeri som ved en dansk nytårsaften. Man oplevede folketog på 10.000 deltagere og et barnetog, der sagde spar to til, hvad man før har set af den slags ting. Hver eneste skole var med med hver sit unifor-

merede musikkorps i spidsen. Der var flere former for regataer, der var sportskampe, koncerter og et hav af taler, alt var smil og glæde. Når så samtidig det var en af de varmeste 17. majdage, man havde oplevet i mands minde med strålende sol fra morgenstunden, forstår alle sikkert, at det var en uforglemmelig oplevelse.

Til slut vil jeg gerne takke de bevilgende myndigheder for de dejlige, lærerige og fornøjelige 8 dage, jeg fik under mit ophold deroppe.

Studierejse til Stavanger.

(Ved lærerinde Bente Jegindo).

Efter en ansøgning om et studieophold i Esbjergs norske venskabsby Stavanger blev det mig senere meddelt, at rejsen kunne finde sted i tidsrummet mellem 1. april 1960 og 31. marts 1961. Først i ugen før påskeferien i marts 1961 blev det muligt for mig at komme af sted, og denne uge blev i alle måder et lærerigt og fornøjeligt besøg, for hvilket jeg herved bringer Esbjergs skolemyndigheder min hjerteligste tak.

Rejsen startede med tog til Ålborg, og her gik jeg senere om bord i SAS's rutemaskine København-Stavanger-Bergen. Da denne flyvetur samtidig skulle blive min luftdåb, imødeså jeg ikke mindst denne del af rejsen med spænding. Mine forventninger hertil blev absolut ikke gjort til skamme. Selv om man fra sin første skoletid har fået konturerne af vort land så godt indprentet, at de til enhver tid kan genkaldes på nethinden, virkede det pudsigt at se Nordjylland udbredt under maskinen som et landkort i papmaché. Vejret var smukt, høj, klar martsluft med strålende sol og en smule frost. Absolut fint flyvevejr. Det blev et uforglemmeligt syn at se Norges brune klipperand dukke op bag det martsblå Skagerrak. Midt i det brune, nøgne fjeldland sås en mængde dybblå søer, og med det hvide højfjeld som baggrund blev det første indtryk af Norge således en betagende og uforglemmelig oplevelse.

Fra det øjeblik jeg blev modtaget på Sola flyveplads uden for Stavanger af skoleinspektør Ree Petersen og sekretær Th. Vik, mødte jeg en enestående venlighed og omsorg. Sekretær Vik havde i forvejen lavet en plan for ugen, således at jeg fik lejlighed til at følge undervisningen i engelsk samt undervisningen i første- og andenklasserne. De følgende dage var jeg da rundt på de fleste skoler i Stavanger, og overalt blev jeg modtaget med interesse og venlighed.

De ydre rammer om skolelivet i Stavanger er som hos os. En del skoler er gamle og ikke særlig kønne, og en del er nyere og overordentlig smukke og velindrettede. Kastede man et blik ud i skolegården i et frikvarter, bemærkede man straks, at man i Stavanger næsten udelukkende har rene drenge- og pigeklasser. Begrundelsen herfor var i de fleste tilfælde, at man syntes, at man sparede plads på skolerne ved dette system. Ellers adskiller billedet af de norske børn sig vist kun fra det danske ved de mange nydelige, norske strikkede trøjer og det spraglede og solide regntøj.

Engelskundervisningen begynder sædvanligvis i det 6. skoleår. Da man har udelte 6. klasser i Stavanger, lægger man de første to år hovedvægten i undervisningen på talefærdigheden. Først i realafdelingen begynder man på øvelser i skriftlig engelsk. Flere lærere talte kun en-

gelsk til eleverne i timerne, og mange undlod ganske at oversætte til norsk. I stedet førte man samtale om stykket, eller eleverne genfortalte indholdet på engelsk; foruden engelske lege og sange så jeg i flere klasser eleverne opføre lette, dramatiske stykker. Det var mit indtryk, at man arbejdede meget på en rigtig udtale af sproget, derimod mindre med oversættelse og intonation.

Skolegangen begynder for de norske børn i syvårsalderen, men til forskel fra Esbjergbørnene kommer de fleste norske børn lige fra hjemmene uden at have været i den forgård til skolen, som vi har med vore børnehaver. Dette mærkes tydeligt på undervisningen i de norske førsteklasser; her bruger man megen tid på manuelt arbejde, og jeg tror, at børnene i de norske førsteklasser laver betydelig mere manuelt arbejde med mere varieret materiale end vore elever i første klasse. I en klasse havde man med cellstof, ståltråd, æsker, klude, grene og savsmuld m. m. lavet en model af skolen med det tilhørende skoledistrikt. Med denne model havde man illustreret færdselslære og en begyndende hjemstavnslære. Blandt andre gruppearbejder sås et stort kludeklip, der viste æblehøst. Figurerne herpå var klippet ud i tøj og klistret op på et stort stykke karton. En anden klasse havde på samme måde lavet en stor vindrose, inddelt den i 12 felter, og hver felt angav en af årets måneder, som børnene så havde illustreret med tegninger og klip, der karakteriserede måneden. Disse store og små arbejder var anbragt på væggene i klasselokalerne og bidrog i høj grad til at skabe hygge og atmosfære i klasseværelset. Også i skrivebøgerne gjorde man flittig brug af farverne til tegning af mønstre og til dekoration mellem linierne.

Det var dog ikke kun i første og anden klasse man muntrede sig med farverne. Overalt på skolerne så man store indrammede børnetegninger, som lyste op på gange og trapper. Man får en umiddelbar fornemmelse af, at tegning og maling spiller en betydelig større rolle i de norske skoler, end det gør i de fleste danske skoler.

Udenfor skoletiden så jeg på flere ture Stavanger og omegn. I løbet af ugen var jeg til en stor koncert, til maleriudstilling samt til et foredrag i præsteforeningen om moderne kirkekunst og i teatret. Man opdager, at Stavanger, som er på størrelse med Esbjerg er en by med et rigt kulturliv. Man har f. eks. eget teater, nyt stort koncerthus og et stort kunstmusæum.

Til slut vil jeg gerne rette en tak til de myndigheder, som gør det muligt for lærere at komme ud at få nye impulser, og endvidere sige hjertelig tak til skoleinspektør Ree Petersen og til de norske kolleger, som skabte så udbytterig og hyggelig en ramme om en uforglemmelig uge i Stavanger.

Elever.

Skolesøgende og undervisningspligtige børn i Esbjerg.

31. december 1960 (folketal: 55.301)	Fra Esbjerg kommune									Fra andre kommuner		I alt
	Under undervisningspligtig alder			I undervisningspligtig alder			Over undervisningspligtig alder					
	Drg.	Piger	I alt	Drg.	Piger	I alt	Drg.	Piger	I alt	Drg.	Piger	
A. Kommunens skoler:												
1. Boldesager skole	43	57	100	398	403	801	128	123	251			1152
2. Danmarksgades skole	48	39	87	227	272	499	133	136	269			855
3. Gammelby skole	94	63	157	417	391	808	73	73	146			1111
4. Grådybskolen	58	71	129	455	475	930	152	147	299			1358
5. Jerne skole	58	56	114	398	393	791	68	73	141			1046
6. Rørkjær skole	72	64	136	401	380	781	80	93	173			1090
7. Spangsbjergskolen	83	83	166	349	287	636	17	22	39			841
8. Stormgades skole	42	33	75	331	308	639	83	127	210			924
9. Vestre skole	26	40	66	255	256	511	60	56	116			693
10. Østre skole	34	36	70	300	290	590	41	52	93			753
11. Veldbæk skole				24	21	45						45
12. Rendbjerghjemmet				4	7	11	1		1			12
	558	542	1100	3559	3483	7042	836	902	1738			9880
Heraf andre kommuner		1	1	19	13	32	58	56	114	77	70	147
Herefter fra Esbjerg kommune	558	541	1099	3540	3470	7010	778	846	1624			9733
B. Esbjerg statsskole:				4	4	8	151	156	307	79	77	471
C. Private skoler:												
1. Esbjerg realskole	3	6	9	40	47	87	13	16	29	43	46	214
2. Sct. Nicolai skole				15	15	30	1		1	2	3	36
Tilsammen	3	6	9	55	62	117	14	16	30	45	49	250
I alt A. B. C.	561	547	1108	3599	3536	7135	943	1018	1961	124	126	10454
D.												
1. Underviste i hjemmet				2	1	3						
2. Uden undervisning på grund af vedvarende sygdom												
3. På åndssvageanstalt eller Externatskole				21	8	29						
4. På blinde- eller døveinstitut				2	6	8						
5. I andre kommuners skoler				12	12	24						
6. Endnu ikke indmeldte												
Tilsammen				37	27	64						
Antal undervisningspligtige børn i Esbjerg				3636	3563	7199						

De undervisningspligtige børn i Esbjerg udgjorde 13,02 % af byens indbyggertal. Samtlige elever i kommunens skoler udgjorde 17,87 % af byens indbyggerantal.

Klassetal og børnetal i kommune-

Klassetrin	Bold.ager skole		Damm.g. skole		Gaml.by skole		Grådyb-skolen		Jerne skole		Rørkjær skole	
	Kl.	Elev.	Kl.	Elev.	Kl.	Elev.	Kl.	Elev.	Kl.	Elev.	Kl.	Elev.
Børnehaveklasse	4	116	3	64	5	123	5	130	4	114	4	105
1. grundskoleklasse	4	103	3	63	5	130	6	138	5	136	4	110
2. »	5	132	3	63	5	123	5	129	4	104	4	120
3. »	4	112	3	66	5	121	5	114	4	93	4	93
4. »	4	110	3	61	5	119	5	123	4	106	5	112
5. »	4	103	3	57	5	115	5	132	4	106	4	93
6A klasse	2	58	2	46	3	69	2	42	3	74	1	28
6C »							2	46			2	51
7A »	2	53	3	60	2	38	3	70	3	62	3	61
IIIf »	1	22	1	23	2	34	4	68	2	27	2	42
IVf »												
10. »												
6B »	2	57	2	55	2	52	2	48	2	57	1	31
7B »	3	83	2	52	2	47	3	75	2	53	3	62
IIIx »	3	89	4	83	2	54	4	103	2	56	2	59
IVx »	2	54	6	117	2	40	3	78	2	45	2	53
Realklasse	2	47	2	38	2	33	2	34	1	13	2	33
Hjælpeklasse							3	28			3	27
Tunghøreklasse			1	7								
Læseklasse	1	13			1	13					1	10
Observationsklasse												
I alt	43	1152	41	855	48	1111	59	1358	42	1046	47	1090

Optælling efter skoleafdelinger:	Klasser	Elever	Elever pr. klasse
Børnehaveklasser	39	991	25,41
Grundskoleklasser	207	4960	23,96
Eksamensfri mellemskole, almen linie	65	1353	20,81
Udelt linie	4	97	24,25
Eksamensmellemskole, boglig linie + realkl.	97	2289	23,60
Hjælpeklasser	12	111	9,25
Læseklasser	5	60	12,00
Tunghøreklasse	1	7	7,00
Observationsklasse	1	12	12,00
I alt	431	9880	22,92

skolerne den 31. december 1960.

Spangsb. skole		Stormg. skole		Vestre skole		Østre skole		Veldbæk skole		Rendbjerg-hjemmet		I alt		
Kl.	Elev.	Kl.	Elev.	Kl.	Elev.	Kl.	Elev.	Kl.	Elev.	Kl.	Elev.	Klasser	Elever	Elev. pr. kl.
5	125	3	77	3	67	3	70					39	991	25,41
7	145	4	106	3	78	3	79	1	14			45	1102	24,48
7	123	4	97	3	73	3	87	1	31			44	1082	24,59
4	109	4	70	3	70	3	68					39	916	23,49
4	97	4	78	2	49	3	80					39	935	23,97
3	65	4	85	4	86	4	83					40	925	23,13
2	41	2	36	1	26	2	47					20	467	23,35
												4	97	24,25
1	23	2	53	2	54	2	38					23	512	22,26
2	37	2	33	2	36	1	19					19	341	17,95
		2	27									2	27	13,50
		1	6									1	6	6,00
1	25	2	44	1	22	2	46					17	437	25,70
1	28	2	57	2	41	2	55					22	553	25,14
		2	53	1	28	1	28					21	553	26,33
		2	45	2	36	1	22					22	490	22,27
		2	29	1	14	1	15					15	256	17,07
1	12	3	28			2	16					12	111	9,25
												1	7	7,00
1	11			1	13							5	60	12,00
										1	12	1	12	12,00
39	841	45	924	31	693	33	753	2	45	1	12	431	9880	22,92

Elevforsømmelser i skoleåret 1960—61.

Skole	Forsømmelser i % af de skolepligtige dage				Ikendte boder for forsømmelser uden lovlig grund	Indkaldelser	Advarsler
	Sygdom	Anden lovlig grund	Uden lovlig grund	Ialt			
Boldesager skole	2,96	0,45	0,02	3,43	47,00	1	3
Danmarksgades skole ..	2,88	0,41	0,04	3,33	132,00	1	4
Gammelby skole	2,97	0,33	0,06	3,36	0,00	0	10
Grådybskolen	2,72	0,50	0,03	3,25	65,00	7	6
Jerne skole	3,01	0,43	0,03	3,47	9,00	3	8
Rørkjær skole	2,52	0,32	0,02	2,86	3,00	2	1
Spangsbjergskolen	2,95	0,49	0,02	3,46	0,00	0	0
Stormgades skole	2,83	0,51	0,00	3,34	0,00	0	0
Vestre skole	2,76	0,48	0,01	3,25	0,00	1	1
Østre skole	3,22	0,21	0,03	3,46	6,00	2	9
Veldbæk skole	1,85	0,26	0,02	2,13	0,00	0	0
Alle skolerne ...	2,78	0,40	0,03	3,21	262,00	17	42

Elevforsømmelser uden lovlig grund i de sidste 5 år.

	1956/57	1957/58	1958/59	1959/60	1960/61
Boldesager skole	0,09	0,05	0,02	0,02	0,02
Danmarksgades skole ..	0,02	0,02	0,04	0,03	0,04
Gammelby skole	0,06	0,04	0,07	0,07	0,06
Grådybskolen	0,02	0,02	0,07	0,03	0,03
Jerne skole	0,03	0,03	0,04	0,04	0,03
Rørkjær skole	0,05	0,05	0,08	0,02	0,02
Spangsbjergskolen	—	—	0,04	0,03	0,02
Stormgades skole	0,02	0,02	0,02	0,02	0,00
Vestre skole	0,04	0,03	0,02	0,03	0,01
Østre skole	0,05	0,09	0,03	0,02	0,03
Veldbæk skole	0,02	0,00	0,00	0,00	0,02
Gennemsnitstal ...	0,03	0,04	0,04	0,03	0,03

Elevunderstøttelser.

Til stimulering af og økonomisk støtte ved elevers skolegang ud over den undervisningspligtige alder, men uanset skoleafdeling var der som i året 1958—59 på skolevæsenets budget optaget et beløb, for dette år 50.000 kr. + efterbevilling på kr. 7.000, som blev udbetalt i november måned 1960 til i alt 246 elever.

Undervisning.

Skriftlig årsprøve afholdtes i dagene 7., 8. og 9. juni, forældredage 22. og 23. juni.

Mellemskoleeksamen 1961.

Til mellemskoleeksamen indstilledes:

Skole	Klasse	Elever	Drenge	Piger	Heraf bestod
Boldesager	2	54	23	31	alle
Danmarksgade	3	76	42	34	alle
Gammelby	2	39	20	19	alle
Grådybskolen	3	76	38	38	alle
Jerne	2	45	24	21	alle
Rørkjær	2	50	25	25	alle
Spangsbjergskolen	—	—	—	—	—
Stormgade	2	42	21	21	alle
Vestre	2	36	19	17	alle
Østre	1	22	11	11	alle
	19	440	223	217	440

Realeksamen 1961.

Til realeksamen indstilledes:

Skole	Klasse	Elever	Drenge	Piger	Heraf bestod
Boldesager	2	47	28	19	alle
Danmarksgade	2	38	22	16	alle
Gammelby	2	32	14	18	alle
Grådybskolen	2	33	16	17	alle
Jerne	1	13	6	7	alle
Rørkjær	2	31	15	16	alle
Spangsbjergskolen	—	—	—	—	—
Stormgade	2	29	9	20	alle
Vestre	1	14	7	7	alle
Østre	1	15	6	9	alle
	15	252	123	129	252

Særlige mellemskoleklasser.

Til mellemskoleeksamen indstilledes fra 3 klasser 40 elever, 17 drenge og 23 piger, som alle bestod.

Udsendelse af lejrskoleklasser 1961.

Før sommerferien:

I. *Rendbjerg:*

2/5— 8/5: IIIxb+IIIxd Grådybskolen.
8/5—14/5: IIIxa+IIIxb Boldesager skole.
14/5—19/5: 7Aa+7Ab Vestre skole.
21/5—30/5: IIIxc Boldesager, IIIx Vestre skole.

II. *Vandrerhjemmet, Søndersø, Viborg:*

2/5— 8/5: IIIxa+IIIxb Stormgades skole.
8/5—14/5: IIIxa+IIIxb Jerne skole.
13/5—19/5: IIIxa+IIIxb Rørkjær skole.
21/5—30/5: IIIxa+IIIxb Gammelby skole.

III. *Vandrerhjemmet, Store-Heddinge:*

25/5—31/5: IIIf Østre skole.

Efter sommerferien:

I. *Rendbjerg:* (8. klasser).

19/8—25/5: 2 klasser fra Grådybskolen.
25/8—31/8: 1 klasse fra Gammelby skole + 1 klasse fra Østre skole.
31/8— 6/9: 2 klasser fra Vestre skole (heraf er den ene en 1. real).
6/9—12/9: 3 klasser fra Jerne skole.
12/9—18/9: 2 klasser fra Grådybskolen (IIIx).

II. *Vandrerhjemmet, Store-Heddinge:*

19/8—25/8: 1 klasse fra Stormgades skole.
25/8—31/8: 2 klasser fra Stormgades skole.
31/8— 6/9: 3 klasser fra Rørkjær skole.
6/9—13/9: 1 klasse fra Boldesager skole.

III.»*Knudhule*« *pr. Ry:*

8/9—14/9: 3 klasser fra Spangsbjergskolen.
14/9—20/9: 2 klasser fra Grådybskolen.

IV. *Bornholm:*

1 klasse fra Boldesager skole.
1 klasse fra Østre skole.

Skoleidrætsstævnet 1960.

(Ved lærer Harald Lauridsen).

Som en følge af det stadigt voksende antal deltagere i skoleidrætsstævnet måtte udvalget på sit forberedende møde desværre skride til en reduktion af deltagerantallet i boldspil. Da man samtidig havde problemet med de mange kombinationsmuligheder for 6. og 7. skoleår, besluttede udvalget forsøgsvis at gennemføre den samme ordning for 6. og 7. skoleår, som i forvejen blev brugt i 4. og 5. klasse, nemlig at lade hver skole udvælge det bedste gymnastikhold i hvert boldspil ved en privat turnering. Disse vinderhold mødtes så på stadion i en årgangsturnering uden hensyn til linier.

Man var fra udvalgets side på forhånd klar over, at denne ordning kunne komme til at gå ud over rene almen-hold. Efter en rundspørge blandt udvalgets medlemmer viste det sig, at rene almen-gymnastikhold var forholdsvis sjældne. Frygten var også til dels ubegrundet; der var flere almen-hold på stadion, og i hvert fald i et tilfælde var et rent almen-hold med i finalen.

I atletik beholdt vi den gamle bredde med hold fra alle gymnastikhold. I højdespring blev alle minimumshøjderne sat 5 cm op, og af praktiske grunde blev alle stafetløb sat til 5×80 m.

Efter disse ændringer kunne vi endnu et år være i de sædvanlige rammer.

Det må betragtes som tvivlsomt, om den nye ordning bliver permanent. Hvis det gamle motto: »Så mange som muligt« fortsat skal gælde, må vi ønske os længere tid til afvikling af stævnet.

Onsdag den 14. september åbnedes stævnet af skoleinspektør H. Jakobsen, der havde medbragt et smukt efterårsvejr, og stævnet forløb programmæssigt, til rektor J. Ahm havde uddelt præmierne torsdag den 22. september, først da begyndte regnen. En stor, glædelig overraskelse var der under stævnet: Gammelby vandt atletikkonkurrencen og brød dermed Rørkjærs sejrsrække på dette felt.

For flaget gik til tops på Spangsbjergskolen.

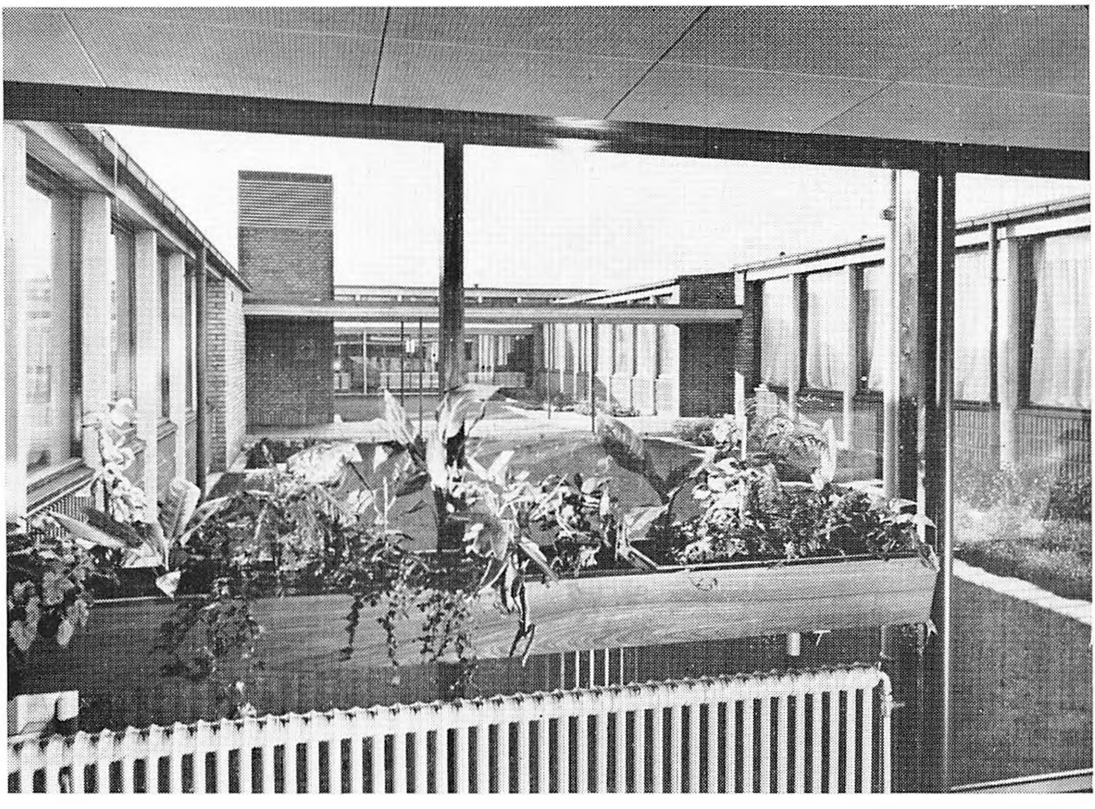

Fra Spangsbjergskolen.

Fra Spangsbjergskolen.

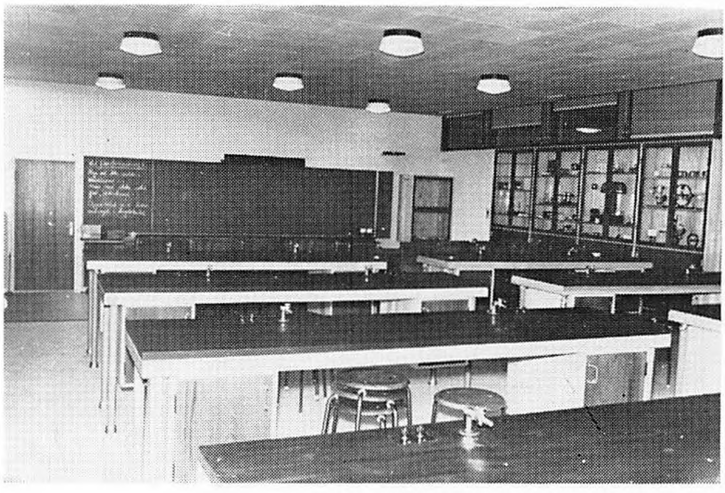

Fra Spangsbjergskolen.

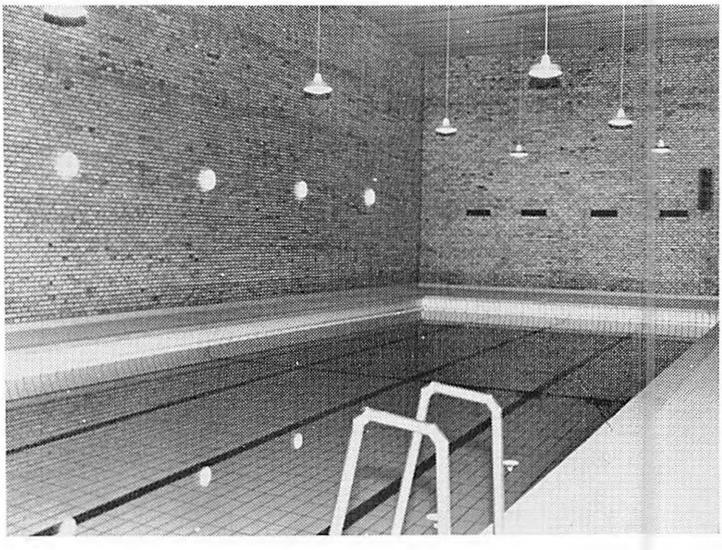

Spangsbjergskolens svømmesal.

Færdselslære.

(Ved overbetjent Axel R. Hansen).

Undervisningen har omfattet i alt 39 tredieklasser, 39 fjerdeklasser, 11 femteklasser, 5 læseklasser, 12 hjælpeklasser og 1 tunghøreklasse fordelt i følgende skoler: Boldesager, Danmarksgade, Gammelby, Grådyb, Jerne, Rørkjær, Spangsbjerg, Stormgade, Vestre og Østre.

Undervisningen har for tredie-, læse- og hjælpeklassernes vedkommende omfattet 3 timer med hver klasse og har været baseret på at oplære børnene i de mest elementære regler vedrørende fodgængere og cyklister samt kendskab til færdselstavlerne.

For de øvrige klassers vedkommende har undervisningen været af 1 times varighed og har formet sig som en repetition af undervisningen i tredieklasserne.

Endvidere har der været instrueret og ført tilsyn med skolepatruljerne ved skolerne: Boldesager, Grådyb og Stormgade.

Skolebotanisk have.

(Ved lærer Olav Poulsen).

Haven har i det forløbne år været godt besøgt af klasser fra Rørkjær skole, og arbejdsopgaverne til haven har været i flittig brug; de egner sig dog kun for 6. klasse og opefter. Klasser fra seminariet og enkelte klasser fra andre skoler har også besøgt haven.

Der har atter været en stigning i antallet af bestillinger. Mens det tidligere var almindeligt, at der blev bestilt klassesæt til typegennemgang og plantebestemmelser, bliver der nu oftere derudover bestilt en blandet buket (1 eksemplar af hver) til indlæring og vedligeholdelse af et habituelt kendskab til de almindelige planter.

Plantebestanden er forøget med flere arter, hvoraf blot her skal nævnes mistelten. Efter flere forgæves forsøg på at få bær fra Knuthenborg Park til at slå an, er der i foråret 1961 hos Hørsholm Planteskole indkøbt et paradisæbletræ, hvorpå der sidder en mistelten.

Esbjerg skolevæsens filmotek.

(Ved overlærer H. Selmer Krogh).

Filmotekets virksomhed omfatter nu:

1. Udlån af film fra depotet på skolevæsenets kontor.
2. Udlån af film fra Statens Filmcentral.
3. Udlån af film fra udenlandske ambassader.
4. Rådgivning og fremskaffelse af egnede film såvel til undervisningsbrug som til forældresammenkomster m. v.

Skolevæsenet disponerer nu over 52 film (tone og stum); disse film har i skoleåret 1960—61 været udlånt i alt 50 gange. Af nye film, der er indgået, er bl. a. to biologifilm. Filmoteket indeholder ca. 300 båndfilm. Fra Statens Filmcentral har vi lånt i alt 273 film, af disse har de 32 film cirkuleret mellem skolerne. Feriekolonierne i Rendbjerg og Sønderho er i lighed med tidligere år blevet forsynet med film.

Skolesvømmestævnet 1961.

(Ved overlærer Erik Vind).

Skolernes årlige svømmekonkurrencer blev afholdt i Grådybbadet fra 28. august til 1. september.

De første 4 dage foregik udtagelserne og generalprøverne til selve stævnet fredag den 1. sept. fra kl. 14,30 til kl. 18,30.

Hvert klassetrin fra og med 6. klasse deltog med 4 piger og 4 drenge, der svømmede 4×25 m tvungen holdkapsvømning:

1. bjergning,
2. brystsvømning,
3. rygsvømning,
4. fri svømning.

Esbjerg realskole var med for første gang. 384 svømmere fordelt på 96 hold deltog. Desuden var der konkurrence i kunstudspring fra 3 m vippen. 12 dygtige piger gav opvisning i kunstsvømning og 4 vandpolohold fra Boldesager, Grådyb, Stormgade og »Alliancen« udkæmpede en turnering. I finalen vandt Boldesager over »Alliancen« med 2—1.

Oversigt.

Skole	6A		6B		7A		7B		8.		IR		9.		IVx		Real		I alt	Nr.
	Pi.	Dr.	Pi.	Dr.	Pi.	Dr.	Pi.	Dr.	Pi.	Dr.	Pi.	Dr.	Pi.	Dr.	Pi.	Dr.	Pi.	Dr.		
Boldesager	1	2	1	3	2		3	3	2		1	3			3	3	3	2	32	1
Danmarksgade																		1	1	10
Gammelby skole																			0	11
Grådyb		3	3	1	3	1	2	2	3	3	3		3	3	2				32	2
Jerne																2			2	8
Rørkjær				2	1							1							4	6
Spangsbjerg	3								1					2					6	5
Stormgade						2				2	2	2				1	2	3	14	3
Vestre	2									1									3	7
Østre			2			3	1	1							1				8	4
Esbjerg realskole		1																	1	9

Der gives 3 points for 1. plads, 2 points for 2. plads og 1 points for 3. plads.

Grådyb og Boldesager fik hver 32 points, men Grådyb havde flest 1. pladser og fik derfor pokalen. Foruden denne pokal var der udsat en pokal for de skoler, der ikke har svømmebad, og den blev vundet af Stormgades skole.

12—1500 tilskuere fulgte interesseret konkurrencerne. Uddelingen af billetter foregår på den måde, at hver deltager får 3 billetter at disponere over. Alt forløb programmæssigt og uden uheld. Stævnet blev ledet af svømmelærerne: Ebbe Arentoft, Erik Juel, Svend Madsen, Asta Nielsen, Gunnar Dakin Petersen, Sole Petersen og Erik Vind.

I. Fra radioen. **Skoleradio — Båndcentral.**

Skole	Antal bånd	Hørt i antal klasser:			Seminariet m.fl.	I alt
		Grundskolen	Eksamensskolen	Eksamensfri skole		
Boldesager	37	6	45	14		65
Danmarksgade	47	0	17	48		65
Gammelby	66	21	37	21		79
Gråbybskolen	30	7	29	24		60
Jerne	31	15	17	8		40
Rørkjær	47	18	42	17		77
Spangsbjergskolen	18	2	3	27		32
Stormgade	45	1	10	55		66
Vestre	56	39	48	7		94
Østre	6	0	3	0		3
Esbjerg seminarium	6				10	10
Lærere m. fl.	45				45	45
242 udsendelser	434	109	251	221	55	636

II. Arkivbånd.

Skole	Antal bånd	Hørt i antal klasser:			Seminariet m.fl.	I alt
		Grundskolen	Eksamensskolen	Eksamensfri skole		
Boldesager	16	1	24	2		27
Danmarksgade	19	7	9	9		25
Gammelby	24	2	14	17		33
Grådybskolen	11	2	7	6		15
Jerne	12	2	21	1		24
Rørkjær	27	7	16	14		37
Spangsbjergskolen	16	4	2	14		20
Stormgade	11	0	2	9		11
Vestre	14	6	5	8		19
Østre	5	0	5	0		5
Esbjerg seminarium	16				28	28
Sammenkomster	11				26	26
	182	31	105	80	54	270

3 bånd aflyttet i alle klasser.
10 bånd med engelske sange.
III. 50 musikbånd indspillet.
IV. Indspilninger på egne bånd: 63 fra radio (heraf Sædding skole ca. 50), 41 arkivudsendelser, 12 grammofon-bånd.

Udveksling med venskabsbyer:

Udveksling med Eskilstuna.

(Ved lærerinde Gyda R. Petersen).

Allerede før påske kom der besked om, at vi var udtaget til at lede dette skoleårs udvekslingshold, som skulle til Eskilstuna.

Den 22. juni ankom det svenske hold til Esbjerg, og nu fulgte nogle begivenhedsrige dage, både for svenske og danske børn; for det viste sig, at flere af vore egne aldrig havde været i Vedersø endsige ved Flensborg fjord.

Dagen efter ankomsten var vi til Sct. Hansbål i parken. Det var en kold omgang, men så gjorde de varme pølser bagefter desto større lykke. Forinden bålet i parken var vi nede på Spangsbjergskolen at se, at 6. klasse spillede komedie. Svenskerne måtte nøjes med *at se*, for jeg tror ikke, at de forstod ret mange af ordene til trods for, at det var en svensk forfatterinde, der havde skrevet det. »Men vi »skrattede«, når I gjorde det,« var en af de svenske pigers kommentar.

Lørdag foretog vi både havne- og Fanøtur. Vi startede ved auktionshallen, hvor de svenske var målløse over at se så mange store torsk, ja, i det hele taget at se så mange forskellige fisk, både sildehajer, rokker og langer.

Vi spadserede nu ned til færgen og sejlede med over, og Fanø viste sig fra sin allerbedste side i formiddagstimerne. Vi var på Pælebjerg, og vi travede rundt i Sønderhos små gader. Der blev købt rav og postkost, og sidst, men ikke mindst blev der spist is.

Middagen spiste vi på feriekolonien, og dernæst var det meningen, at vi skulle ud at bade, hvilket de fleste også gjorde, selv om det nu var blæst op, så der var en mindre sandstorm. Plastikposer og nylontørklæder blev taget over hovedet, og vi lignede mest af alt nogle mærkelige folk fra en anden planet, og hvor vi dog morede os over hinanden.

Den obligatoriske »Vestkysttur« var vi også på, og atter stod vejrguderne os bi. Oppe i Blåvandsfyr fik indlandssvenskerne rigtig et indtryk af hav og klitter, og de var meget begejstrede.

Sønderjylland fik vi også set på kryds og tværs, og Ribe tabte de fleste deres hjerte til.

Den 29. juni var der afslutning på Spangsbjergskolen, og alle børn, plejeforældre, indbudte gæster og det norsk-danske hold hyggede sig sammen i nogle timer.

Næste morgen gik rejsen til København, hvor vi var i Zoo og Tivoli, og det at være i Tivoli en lun sommeraften var en meget stor oplevelse for alle parter.

Dagen efter gik turen nordpå til Eskilstuna. Vejret var pragtfuldt, og vi nød turen gennem de forskelligartede svenske landskaber. Kl. 21,30 var vi ved rejsens mål, og alle børnene blev hurtigt spredt for alle vinde. De fleste kørte med det samme ud til sommerhusene ved søerne, hvor størstedelen af børnenes forældre er bosiddende hele sommeren.

Det blev nogle dage fulde af oplevelser, vi gik ind til. Der var fællestur til Stockholm og Gripsholm slot, byrundtur med besøg i Zoo, som imponerede os vældig. Det meget store udvalg af dyr, som vi jo har i København, kunne de selvfølgelig ikke fremvise, men de dyr, der var, færdedes i de smukkeste omgivelser og i de mest imponerende grotter, nogen af os har set.

En anden af dagene var der industribesøg, og dette bevirkede, at alle vore piger blev frataget lysten til at komme på fabrik; ellers var dagene til fri disposition, og vore værtsfolk forsømte ikke at vise os omegnens seværdigheder.

Besøget på Gripsholm slot betog os meget, og vi kunne have været der i meget længere tid, men det tillod programmet ikke. Selve Stockholm by gjorde ikke nær så stort et indtryk på vore børn som Gøteborg, ja, en af dem udtrykte, da vi stod på »Gøtepladsen« i Gøteborg og så ud over byen: »Sådan havde jeg forestillet mig Stockholm.«

Men Stadshuset med »den gyldne sal« og de andre mægtige og prægtige rum var storslået.

Da vi var på slottet, var vi så heldige at se vagtskiftet, og vi morede os alle over soldaternes mærkelige måde at vende på, og der var mange, der prøvede at lure dem kunsten af.

Under hele opholdet i Eskilstuna var vi desuden sammen med det finske og det norske hold, hvilket jo bevirkede, at vi på alle ture var 60 børn og 12 voksne. Den hyggelige, familiære tone, som vi havde herhjemme, kunne jo ikke helt gennemføres der, fordi et af holdene altid blev delt, da der kun kunne være 36 i hver bus. Men det var rart at stifte bekendtskab med de andre nationer, finnerne kunne desværre kun tale og forstå finsk, så der skulle tolk på hele tiden.

Lørdag den 8. juli var der fælles afslutning i »Skjulstastugan«, og der var en hel del pårørende til stede. Der blev musiceret, sunget og tryllet, og der blev holdt takketaler på alle de nordiske sprog. Der blev udvekslet gaver, og der blev givet mange gode ønsker for fremtiden og for et fortsat godt samarbejde mellem de nordiske lande. Det er en rigtig idé at lade de unge i forskellige lande knytte venskabsbånd. De lærer hinandens skikke og sædvaner at kende, ikke blot i fest, men også i hverdagen. Gid det fremover må være med til at bringe større forståelse nationerne imellem.

Mandag forlod vi Eskilstuna, og der var rørende afskedtagen på banegården. Hjemrejsen gik over Gøteborg-Frederikshavn, og endnu en gang havde vi erhvervsvejledning i praksis. Ingen af pigerne havde lyst til at blive kahytsjomfruer efter sejlturen over Kattegat.

Udveksling med Stavanger.

(Ved lærer N. Grønbæk).

Rejse, rejse og aldrig blive træt, enten målet er Italien, Spanien eller Norge pr. tog, pr. båd eller bil, blot man kommer ud for at få nye indtryk, for at ryste hjemegnens støv af vingerne. Se andre nationers levevis og væremåde for bagefter som en selvfølge at sammenligne med sit eget.

Har man fundet noget godt, tager man det til indtægt, noget dårligt, ja, så lader man det ligge.

Mens jeg skriver dette, kommer den ene udsendelse efter den anden dels over TV, dels over radio, hvor der bliver forkyndt: Store troppemængder er undervejs mod Berlin. — Situationen i Algier giver anledning til bekymring. — Den hvide mand er uønsket i Afrika o.s.v., o.s.v.

Man spørger sig selv om årsagen. Hvorfor opstår så megen strid og kævl? Er det ikke netop grundet på manglende forståelse af andre nationers væremåde, tænkemåde og levevis?

Var det derfor ikke en idé at lade nationerne mødes i endnu større grad, som tilfældet er ved denne udveksling.

Man kan indvende, det bliver økonomisk umuligt, men ret betænkt er det vel nok en del billigere at mødes i venskab end i krig.

Det var en af grundene til, at det glædede mig at være leder for en udvekslingstur mellem børn fra Stavanger og børn fra Esbjerg. En tur, hvor man hver eneste dag kunne iagttage, hvorledes unge mennesker fra førnævnte byer knyttede venskabsbånd, der så ud til at være så stærke, at de vil vare årtier fremover.

I et par tilfælde er forældrene glædeligvis også kommet i kontakt med hinanden med udsigt til gensidigt besøg og videreudvikling i positiv retning.

Man kan tage kursus i madlavning, historie, biologi og geografi m. v.; men intet er dog så oplivende, interessant og fornyende, som at komme til et fremmed land og der få tid og lov til at rykke i græsset og dvæle ved dets mindesmærker og suge indtryk til sig, indtryk der bagefter vil være med til at give timerne i skolestuen endnu mere liv og værdi.

At rejse ud med udbytte kræver imidlertid både modenhed og gode iagttagelsesevner og helst vilje til at bygge videre på det oplevede. Og af samme grund kunne jeg glæde mig over de danske udvekslingsbørn. De havde disse egenskaber, og de var alle egnede i en sådan grad, at de, der udvalgte dem, fortjener ros derfor.

Jeg vil spare læserne for en opremsning af togafgangstider, forsinkelser, arrangerede ture med mere både i Norge og Danmark, da disse ikke adskiller sig nævneværdigt fra tidligere år. Til gengæld vil jeg i uddrag referere, hvad en deltager mente om turen.

»Kan I tænke jer, udtaget til at komme med på en 6 dages tur til Norge. Hvilken oplevelse var det ikke? Landet med de skønne fjelde og elve. Ja, man kan sandelig sige, at lykkens gudinde for en gangs skyld havde tilsmilet mig samt 9 andre skoleelever fra Esbjerg.

Vi ankom trætte og udasede til Stavanger, hvor vi fik en hjertelig modtagelse af en skoles kor og orkester. Da velkomsthilsenen var ovre, tog det ikke lang tid for os at finde værterne. Vi havde alle korresponderet med dem i forvejen, så vi mødtes, som vi havde kendt hinanden i mange år. Efter en nat, hvor vi sov de retfærdiges søvn, startede vi på en byrundtur.

En af mine store oplevelser i Norge var Sct. Hansaften, som var meget hyggelig arrangeret med bål og forskellige selskabslege. Vi fik også pølser stegt på spid.

Dagen efter var vi på en imponerende tur ind i Lysefjord, hvor rejsens mål var »Prædikestolen«, og det er svært at udtale sig om, om denne tur var bedre end en tur, vi foretog op i fjeldet til Glopedal og Knudaheio med afslutning på Sola Strandhotel, hvor vi indtog en overdådig middag, for alt virkede så imponerende og fremmedartet.

Desværre fløj dagene af sted, og vi måtte sætte kurs mod Danmark. Glædeligvis i følge med de norske piger og drenge, som vi derefter var værter for.«

Anne Jette Berg,
Vestre skole.

Jeg må give eleven ret. Det var en dejlig og berigende tur, og da jeg stod på damperens dæk og så fjeldene glide bort i den solgyldne morgendis, faldt mit blik på det norske flag agter, og jeg kom til at tænke på strofen »Norge er større og smukkere, end nogen ved af!«

Sundhed.

Fysisk — mental — social.

Skolesundhedsplejen.

(Ved skolelægerne T. Bangsbo Andersen og L. M. Jakobsen).

Personalet har uændret været to skolelæger og seks sundhedsplejersker, alle fuldt beskæftiget ved skolen. Arbejdet er udført efter mønsterinstruksen, og alle elever på nær to er undersøgte (en langvarigt syg, en på kystsanatorium).

Sundhedsplejen er ikke så meget et fag som et syn for vækst og udvikling og en atmosfære for realisation af dette syn. Den står i skolens tjeneste for at medvirke på målet: at undervise, opdrage og udvikle barnet til modenhed og sundhed fysisk, psykisk og socialt. Dens fornemste arbejder er derfor læreren, og dens vigtigste central er det enkelte klasseværelse, men sundhedsplejerske og skolelæge kan ikke undværes og stiller da deres særlige uddannelse og kunnen til rådighed i medarbejde på skolens mål.

Vi praktiserer dette medarbejderskab ved den årlige undersøgelse, der både skal forebygge sygdom eller fejl og føre til en tidlig diagnose og behandling af begyndende små og større skavanker. Vi benytter lejligheden til at tale om kost, søvn, fritid, lommepenge, tobak og meget andet. Vi orienterer os om evner og interesser og kan undertiden give børn, forældre eller lærer nyttige vink. Vi tilbyder vor hjælp til enhver, der måtte ønske den, nårsomhelst i skoletiden. Klasselæreren er så godt som uden undtagelse med ved undersøgelsen, og i kommuneskolerne har endnu ca. 50 % af børnene en af forældrene med. Derved får rutineundersøgelsen sin særlige værdi: Dels kan vi i mange tilfælde kun stille en diagnose, når vi får en oplysning om symptomer, og disse oplysninger får vi kun i begrænset omfang af barnet, bedre af mor eller lærer, og dels skal i almindelighed ting, vi måtte finde ved vor undersøgelse, meddeles og respekteres af forældre eller/og lærer. Vi er derfor taknemmelige for lærers og forældres tilstedeværelse.

Sundhedsplejersken aflægger jævnligt besøg i klasserne — når lejlighed gives er skolelægen med — og får herved lærerens oplysninger og gør sine egne iagttagelser. Samtidig kan tidligere påagtede forhold følges op og kontrolleres. Ved de på skolerne afholdte forældremøder er sundhedsplejerske og skolelæge ofte med. På statsskolen er vi konstant med til de regelmæssige lærerrådsmøder.

Vi har et frugtbart samarbejde med praktiserende kolleger, specialister, psykologer, socialrådgivere, børneværn og administration. Vore faglige møder, der samler alle sundhedsplejersker og skolelæger i Ribe amt, har været fortsat, en enkelt gang med spædbørnssundhedsplejerskerne.

Af særlige områder kan nævnes:

BCG-vaccination udføres af skolelægen for alle tub.negative børn ved skolegangens begyndelse, for så vidt ikke forældrene modsætter sig vaccination. 708 børn er i år blevet vaccineret i skolen mod tuberkulose.

Tabellarisk oversigt over skolelægearbejdet i 1960—61.

Kommuneskoler + Statsskolen + Sct. Nicolai	Bhv.	1. kl.	2. kl.	3. kl.	4. kl.	5. kl.	6. kl.	7. kl.	8. kl.	9. kl.	Real + 1 gf.	II g.	III g.	I alt
Antal børn	990	1107	1117	953	983	1014	1014	1075	941	571	414	104	85	10.36
» forældre med	967	1031	959	731	597	440	167	87	25	1	2	1		500
» kontrolbørn	84	121	149	145	138	138	176	154	120	64	23	16	6	134
» kontrolundersøgelser	112	171	206	214	177	196	215	174	202	107	33	16	6	182
» henvisninger til læge	70	100	107	112	124	132	137	118	92	40	14	5	3	103
Ikke koppevaccinerede	26	10	4	6	3	1		2	1	2	1	1	1	5
Ikke difterivaccineret 3. gang	117	109	94	82	71	54	58	37	27	11	11	6		67
Ikke poliovaccineret 4. gang	148	131	66	43	40	20	27	7	5	2	6			49
Tub. positive efter infekt.	22	14	24	12	21	27	28	24	23	16	9	6	4	23
B. C. G. vacc. før skoleg. beg.	301	384	485	515	654	687	713	780	582	194	95	12	14	541
B. C. G. efter skoleg. beg.	604	662	571	402	289	282	266	264	327	357	305	85	67	448
Tub.negative (Revertorer)	7	4	2	3	7	4	8	35	24	15	13	7		12
Tub.negative (ikke vacc.)	63	47	37	24	19	18	7	7	9	4	5	1		24
Adipositas	3	5	8	8	5	13	10	17	10	12	5		1	9
Hjertelidelser	3	3	2	1	4	6	2	6	1	1	1			3
Asthma	5	2	3	1	7	3	3	3	3	7	1	2		4
Epilepsi	3		7		3	4	3		2	1	3			2
Funktion. nervelidelser	16	15	13	10	6	14	26	4	2	3		1	1	11
Udtalt taleforstyrrelse	28	28	23	16	12	16	9	6	7	1	7	1		13
Nedsat hørelse	7	14	29	22	25	20	29	42	15	23	5			23
Nedsat syn (også corrig.)	41	55	78	83	119	146	147	192	183	144	142	41	41	141
Albuminuri	1		1	1	2	1		2	3					1
Diabetes	1			2	1			6	2		1			1
Andre kron. lidelser	5	10	6	4	12	11	2	6	8	7	3	1		7
Hudsygdomme	88	85	108	85	111	110	136	132	130	113	139	21	30	128
Fodvorter	2	8	13	17	38	28	26	22	21	8	10	1	1	19
Fodsvamp				1	1	4	5	4	5		2		2	2
Pes planus	325	397	467	339	400	437	431	454	336	175	171	33	27	399
Sygdom i abdomen + genitalia	24	44	25	27	56	29	22	14	6	7	4	2		26
Hernier	15	14	5	7	16	10	11	3	3	1	2	1		8
Nervosismus (lettere adfærdsforstyrrelser)	91	145	163	96	135	66	81	52	18	13	2	1	1	86
Neglebidere	19	46	66	84	144	159	213	184	116	54	33	5	5	112
Enuresis	57	70	66	48	33	27	29	20	11	1	2			36
Sygdom i mund, næse, svælg	295	369	398	298	185	313	269	269	192	113	67	10	16	279
Anæmi	1	6	5	4	3		3		3	2	1			2
Andre sygdomme	54	51	56	57	61	73	89	81	81	50	41	8	13	71
Usikker farvesans						48	60	37	41	14	25	3	5	23

Skolelægens »forelæsning over sexuallivets biologi, etik og hygiejne« er efter lærerrådets ønske fortsat givet i 6. klasserne og i afgangsklasserne. Vi finder, at det er en fordel at have drenge og piger sammen, og der er som regel spørgsmål nok til at udfylde den time, der er afsat til svar efter forelæsningen. Det synes ønskeligt, at lærerne i mere udstrakt grad overtager denne undervisning, f. eks. ved fra de tidligste begynderklasser at besvare ethvert spørgsmål, der måtte komme fra de små umiddelbare elever, og ved bevidst, når lejlighed gives, i de større klasser at behandle forholdet mellem mand og kvinde både biologisk, socialt og emotionelt. Et samarbejde med sundhedsplejerske og skolelæge synes naturligt og kan etableres efter behov ved individuel henvisning med konkrete spørgsmål eller ved at samle spørgsmål og lade

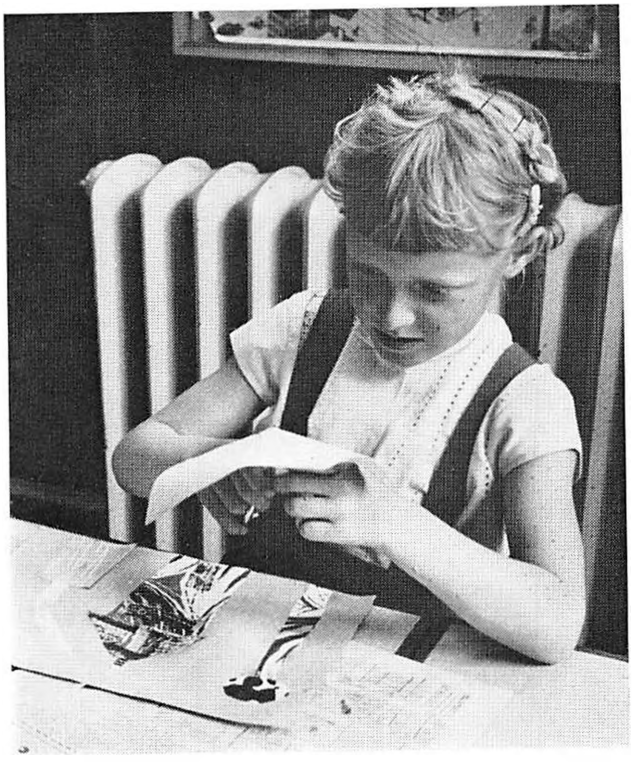

Små fingre klarer ofte det helt utrolige.

Klar til dagens gerning.

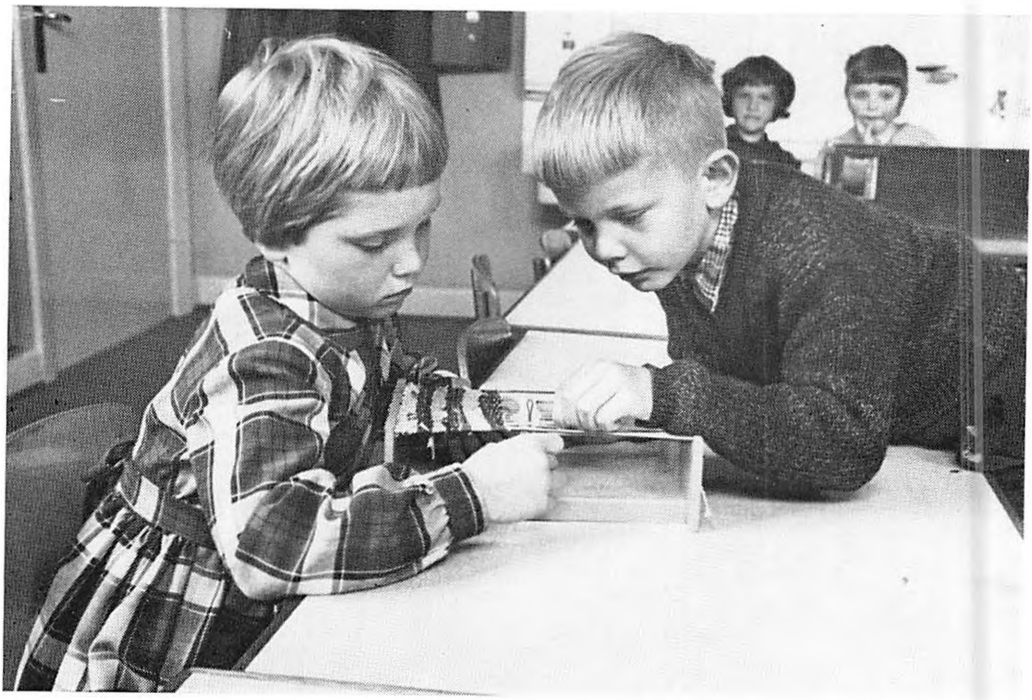

Leg = Alvor.

Lidt af dagligdagen i en børnehaveklasse.

nurse eller læge besvare disse i klassen. At skolelægen fortsat sættes til at give en sammenfattende »forelæsning« forekommer rimeligt, da der i emnet er så meget stof af lægelig art. Der arbejdes for at hele sundhedslæren — og herunder sexualoplysning - gives en mere sikker plads på seminarierne. Noget sådant er søgt realiseret i seminariet i Esbjerg, hvor skolelægen i 3. klasse har ca. 15 timers undervisning i skolesundhedspleje og -hygiejne samt sexualundervisning i skolen.

Vi er taknemmelige for stadig at have vore sundhedsplejersker som heltidsansatte ved skolerne. Deres særlige uddannelse og erfaring udnyttes i vid udstrækning både af hjemmene, lærere og elever.

Der er af sundhedsplejerskerne i årets løb udført 6352 Moro-prøver, 191 Mantoux-prøver, aflagt 476 hjemmebesøg, fundet 10 børn med hovedlus. Alle damerne har på skolerne givet kursus i barnepleje til elever i 8. klasserne.

Bemærkninger til tabellen side 40:

Tallene i tabellen viser, at der stadig er brug for skolelægens faglige viden: 10 % af børnene henvises til læge for lidelser, der *bør* behandles, 11 % er under kontrol hos skolelægen for at se udviklingen af påviste symptomer eller fejl, og 15 % har nervøse symptomer, sværere eller lettere, bider negle eller tisser i sengen eller bukserne.

Den svigtende deltagelse i de forebyggende vaccinationer får vi nogenlunde rettet op. De fleste af dem, der stadig mangler en eller flere injektioner, er ikke modstandere af vaccination, men får sig bare ikke taget sammen til at gå op til lægen. Det var måske på sin plads, om skolelægen måtte give disse få eftersmølere vaccinationen på skolen?

Kontrollen med børnenes hørelse ligger stadig hos hørecentralen, der undersøger alle børnene tre gange i skoletiden og følger alle tunghøre med den nødvendige kontrol. Hvad skolelægerne finder i årets løb, henvises til centralen. Vi overvejer i samråd med overlægen og audiologen at få placeret enkeltaudiometer hos skolelægerne for at gøre kontrollen endnu mere effektiv.

Tuberkuloseundersøgelsen.

(Ved overlæge, dr. med. J. N. Lorenzen).

Tuberkuloseundersøgelserne i skolerne er foregået på sædvanlig måde. De sædvanlige tuberkulinprøver og BCG-vaccinationer er som i de foregående år udført af skolelægeinstitutionen.

Tuberkulosestationen har taget sig af røntgenarbejdet, der er blevet begrænset til det absolut påkrævede.

Der er røntgenundersøgt i alt 1.262 børn og 714 funktionærer.

Friske tuberkulosetilfælde er herved ikke blevet påvist.

Skoletandplejen.

(Ved overtandlæge Poul Caspersen).

Et stadigt stigende behandlingsbehov i forbindelse med tandlægemangel havde ved skoleårets begyndelse bragt skoletandplejen i en kritisk situation. Den systematiske halvårlige indkaldelse af alle pati-

enter var på flere skoler gået helt i stå, og ophobningen af patienter havde bragt behandlingen ind i urationelle baner.

I løbet af skoleåret ændredes situationen imidlertid væsentligt. Først og fremmest lykkedes det at øge tandlægernes antal fra 8 til 12, idet der ansattes 1 ny tandlæge den 1. november 1960 og yderligere 3 tandlæger omkring 1. maj 1961.

Desuden besluttede byrådet med virkning fra 1. april 1961 at indskrænke skoletandplejen til kun at omfatte børnene på 1.—7. klassetrin inklusive. Børn på 8.—10. klassetrin henvises herefter til at søge behandling hos privatpraktiserende tandlæger, og kommunen refunderer en del af forældrenes udgift herved.

Skoletandlægerne har udført overarbejde i i alt 484½ time for at imødekomme en del af det akkumulerede behandlingsbehov.

Takket være tilgangen af nye tandlæger kunne de nye klinikker på Spangsbjerg og Jerne skoler tages i brug omkring 1. maj 1961. Herefter findes der tandklinikker på i alt 8 skoler.

Personalet bestod ved skoleårets slutning af:

Overtandlægen, afdelingstandlægen, reguleringstandlægen og 9 børnetandlæger, 1 kommuneassistent, 7 klinikassistenter og 6 klinikelever.

Af 7329 patienter fra 1.—7. klasse har 271 (3,7 %) ikke ønsket at deltage i skoletandplejen eller er helt udeblevet fra behandling. Af de resterende 7058 er 4947 (70 %) blevet helt eller delvist behandlet, mens 2111 (30 %) ikke har nået at blive behandlet.

Der er i årets løb bl. a. foretaget følgende behandlinger:

29.146	tandfyldninger,
284	rodbehandlinger,
1.271	tandudtrækninger af blivende tænder,
3.203	» » mælketænder,
242	tandrensninger,
11	operationer,
84	indlæg, kroner og stifttænder,
581	røntgenoptagelser.

Tandregulering er blevet påbegyndt i 87 tilfælde, 66 behandlinger er afsluttet, og ved skoleårets udgang var 105 patienter under behandling. I forbindelse med tandregulering er der fremstillet 147 apparaturer.

Skolesundhedsplejerskerne har undervist 1. klasserne i kost- og mundhygiejne ved hjælp af pjecen »Tændernes ABC« og flonellografen. Tandlægerne har holdt foredrag om tandpleje ved forældremøder på Boldesager og Vestre skoler.

Tale- og tunghøreskolen.

(Ved tale- og tunghørelærer O. Schultz).

I skoleåret 1960—61 blev der foretaget høreundersøgelser af alle elever i 2. klasserne, 6A+B, 7A og IVx, tillige af tidligere fundne defekter. Med gruppeundersøgelsen, den såkaldte »Esbjerg-metode«, er der blevet undersøgt 6582 ører. I alt blev frasorteret 1772 ører, der blev efterkontrolleret med 5-tonede soloprøver. 210 ører blev efterprøvet med udvidet luftledningsprøve og hørenerveprøve og 78 med kontinuerligt

luftledning. Heraf blev 123 henvist til skolelægerne. Af det samlede antal er 76 ører på tunghørestadiet, men kun 24 elever havde dobbeltsidig hørenedsættelser. 8 elever bærer høreapparat, 6 klarer sig i normalskolen. 2 går i tunghøreklassen, tilligemed 4 observationselever. 2 er udskrevet til normalskolen. 2 elever er sat til observation med henblik på optagelse i tunghøreklassen.

Der er søgt høreapparater til 3 elever, hvoraf 1 apparat er udleveret. Een elev er blevet normalhørende, hvorfor høreapparatet er returneret.

I samråd med erhvervs- og vejledningskontoret for tunghøre er 5 tunghøre skolebørn udskrevet af skolen og anbragt i passende erhverv, der ikke yderligere kan skade deres hørenedsættelse.

Der er blevet foretaget 116 skylninger for ørevokspropper og 368 for kronisk øreflod. Enkelte elever med kronisk øreflod er blevet skyllet på skolerne af skolesundhedsplejerskerne.

Skoleørelægen har foretaget 905 pustninger og henvist 307 til klinisk behandling med følgende fordeling:

Bihulelidelser	4
Forstørrede mandler	49
Fremmedlegeme i øregang	4
Indre ørelidelser	18
Mellemørebetændelse	88
Næsehulelidelser	13
Næsesvælgspolypper	81
Eksem i øregang	8
Akut øreflod	12
Kronisk øreflod	3
Hæshed	27

6 elever er blevet undervist i tunghøreklassen. Foruden den normale undervisning er der blevet givet sprogoptræning, høretræning, apparatoptræning og mundaflæsning. For elever med ret store hørenedsættelser, der skyldes forbigående mellemørelidelse, og som skønnes at kunne klare sig i normalskolen, er der blevet arrangeret høretræning og mundaflæsning. 6 elever fra normalskolen har fået stadig apparatkontrol. 6 elever er blevet undervist i mundaflæsning.

Statens hørecentral i Odense arrangerede i tiden fra den 14.—27. aug. 1961 kursus for tunghøre børn. Efter forhandling med 5 sæt forældre ønskede de 4 at få deres børn med.

Der er undersøgt 44 elever for talelidelser efter henvisning fra skolelæger og klasselærere. Speciallægekontrollen medførte 11 henvisninger til klinisk behandling for stemmebåndslidelser og 4 for hæshed, 22 elever er blevet helbredt for deres talelidelser. Der er blevet ført 562 forældresamtaler og afsendt 934 skrivelser og indkaldelser.

Lokalerne har været stillet til rådighed for Statens tunghørekurser. I vinterhalvåret har 14 voksne tunghøre fået oplæring i mundaflæsning, høretræning og mund-håndsystem under ledelse af undertegnede.

Talelærer H. Maigård har foretaget undersøgelser og behandling af talelidende på periferiskolerne.

Følgende har aflagt studiebesøg:

Inspektør Dahlsgård, Taleinstituttet, Århus.
Erhvervs- og vejledningskonsulent for tunghøre Wagner Olesen, Fredericia.
Inspektør for særundervisningen I. Skov Jørgensen, København.
Ledende konsulent for særundervisningen E. Matthiessen med en stud. psyk.

På forespørgsel fra universitetet i Bergen er de her bestående testmetoder for tunghøre børn blevet fremsendt til brug for en nyoprettet klinik for tunghøre børn.

Lægekontrollen og otologisk behandling udøves af skolelæge, overlæge S. Fr. Nielsen, specialist i hals-, øre- og næsesygdomme.

Assistent ved tunghøre og talekorrektion fru J. Bobjerg.

Kontorarbejde, skylninger og rutinehøreprøver blev udført af fru Helen Nielsen.

Skolebespisningen

(Ved hovmester Carl Erik Olsen)

Efter nogle ved lov nr. 169 af 29. april 1960 foretagne ændringer i reglerne om skolebespisningen kan en kommunalbestyrelse i månederne november—april iværksætte eller foranledige iværksat vederlagsfri skolebespisning for børn i hovedskolen (1.—8. klasse) og i 9. klasse samt for børn i skolernes øvrige klasser, når dette af hensyn til det enkelte barns helbredstilstand efter skolelægens skøn må anses for ønskeligt. I den øvrige del af skoleåret kan en kommunalbestyrelse til børn i skolernes nævnte 9. klasser yde ¼ liter sødmælk dagligt.

Af den fælleskommunale udligningsfond ydes der kommunerne et tilskud svarende til ⅓ af deres udgifter i henhold hertil til mælk og vitamintilskud til børn fra skolernes 7 første klasser samt til børn fra skolernes øvrige klasser, når dette af hensyn til det enkelte barns helbredstilstand efter skolelægens skøn må anses for ønskeligt.

Samme tilskud ydes i de tilfælde, hvor der efter erklæring fra skolelæge i tiden november—april ydes mad til børn, der lider under utilstrækkelig ernæring.

Antallet af klasser, for hvilke skolebespisning kan iværksættes, er herefter udvidet fra de hidtidige 7 første klasser til 9 klasser, hvorimod refusion fortsat kun ydes af udgifter vedrørende de 7 første klasser, og yderligere er refusion af udgiften til et måltid mad faldet bort, dog med undtagelse af de forannævnte tilfælde.

Byrådet har herefter vedtaget følgende ordning:

1. Den hidtil foranstaltede morgenbespisning, der ikke har været inde under nogen refusionsordning, fortsættes.
2. Der ydes både i sommer- og vinterperioden ⅕ liter sødmælk dagligt til elever, der tilmelder sig.
3. Til deltagere i morgenbespisningen leveres dagligt en oslofrokostpakke.

4. Sådan pakke leveres også til elever, der har behov derfor iflg. udtalelse fra skolelæge, f. eks. efter forslag fra lærer, sundhedsplejerske eller socialrådgiver.
5. Der ydes ikke vitaminpiller.
6. Ordningen bringes til at omfatte 1.—9. klassetrin, begge incl.
7. Der gives interesserede iøvrigt — lærere og elever — adgang til at købe oslofrokost mod betaling af fremstillingsprisen.

Samtidigt udvidedes antallet af morgenbespisningssteder med 2 til 4, sådan at denne bespisning foruden som hidtil på Rørkjær og Stormgades skoler nu også finder sted på Gammelby skole og på Fuglebakkeskolen.

Der er leveret følgende:

a. Morgenbespisning ..... (1,03 kr. pr. portion)	34.989	portioner
b. Mælkeydelse i tiden 1/5 60—31/3 61:		
elever i 1.—7. kl.	960.742	portioner
elever i 8.—9. kl.	54.773	»
betalende lærere og elever på øvrige klassetrin	28.196	»
i april md. 1960 (heraf solgte portioner 12.077) ...	79.936	»
I alt	1.123.647	portioner
(0,16 kr. pr. portion)		
c. Oslofrokost (uden mælk) i tiden 1/11 60—31/3 61:		
lægehenviste elever	82.490	portioner
betalende lærere og elever	35.122	»
i april md. 1960 (heraf solgte portioner 2.823) ...	70.953	»
I alt	188.565	portioner
(0,62 kr. pr. portion)		

Det skolepsykologiske arbejde.

(Ved ledende konsulent for særundervisningen, cand. psych. Erik Matthiessen).

Skolepsykologisk Kontor har i skoleåret 1960—61 undersøgt og behandlet i alt 385 elever (244 drenge og 141 piger).

Henvisningerne fordeler sig således:

Boldesager skole	48
Danmarksgades skole	14
Gammelby skole	46
Grådybskolen	53
Jerne skole	43
Rørkjær skole	40
Spangsbjergskolen	48
Stormgades skole	28
Vestre skole	20
Østre skole	39
Fra hjem	6
I alt ...	385

Aldersfordelingen kan aflæses af nedenstående oversigt:

Født i 1944	1
» » 1945	1
» » 1946	6
» » 1947	7
» » 1948	19
» » 1949	26
» » 1950	55
» » 1951	92
» » 1952	87
» » 1953	86
» » 1954	3
» » 1955	2
I alt ...	385

Indstillingsårsagerne (som er anført på indstillingsskemaerne fra skolerne) fordeler sig således:

Børn, som man ønsker skal gå klassen om eller børn med meget dårligt skolestandpunkt	140
Børn med læsevanskeligheder	143
Børn med opførselsvanskeligheder	28
Børn med nervøse forstyrrelser	26
Andre	48
I alt ...	385

Alle børn, der henvises til skolepsykologisk undersøgelse, bliver intelligentprøvet, ligesom der også i langt de fleste tilfælde tages standpunktsprøve i de elementære skolefag.

Intelligenskvotienten for de indstillede elever, der blev undersøgt med Binet 1943 i løbet af skoleåret, fordeler sig således:

IK mindre end 70	9
IK 71— 80	13
IK 81— 90	67
IK 91—100	90
IK 101—110	81
IK 111—120	18
IK over 120	6
I alt ...	284

Vi har som i de foregående år udarbejdet en statistik over antallet af prøver, der er foretaget i løbet af skoleåret:

Binet	284
Læseprøver (incl. efterprøver)	650
Standpunktsprøver	121
Rorschach	36
Journal (omfattende)	48

Raven	90
TAT + CAT	23
Længere samtaler	67
Andre	13
Skolemodenhedsprøver	957
Samtaler i forbindelse med skolemodenheds-prøver	112
Psykiaterhenvisninger	9

De behandlingsmuligheder, som kontoret har foreslået, kan resumeres i følgende punkter:

1. Tilrådet at barnet skal være omgænger	81
2. » » » » i hjælpeklasse	32
3. » » » » i læseklasse	17
4. » » » » på læsehold	107
5. » » » » » Rendbjerghjemmet	13
6. Andre (herunder tunghøreklasse, skoleskift o. l.)	93
7. Sager under arbejde eller henlagte sager	39
I alt ...	385

Andre opgaver.

Samtlige børn i skolernes hjælpeklasser er blevet standpunktsprøvet, og i visse tilfælde er der foretaget nye intelligensundersøgelser. Dette arbejde er blevet udført af overlærer frk. Anna Rasmussen og kommunelærer Åge Sørensen.

Skolemodenhedsundersøgelser.

I maj/juni 1961 blev der foretaget skolemodenhedsprøver på samtlige børn ved alle kommunens skoler. Desuden blev de nyindskrevne børn til førsteklasserne indkaldt til en skolemodenhedsprøve.

I forbindelse med prøverne er der blevet ført 136 forældresamtaler, og i de fleste tilfælde, hvor skolen og skolepsykologen har været enige om at anbefale, at et ikke undervisningspligtigt, skoleumodent barn fik skolegangen udsat et år, har man forelagt forældrene disse synspunkter. De fleste forældre har fulgt vore råd med hensyn til udsættelse af skolegangen.

Deltagelse i skolepsykologisk samarbejde.

Der har været afholdt 3 skolepsykologiske fællesmøder, hvoraf det ene blev holdt på Grådybskolen i september 1960. Udarbejdelsen af den grønne betænkning for folkeskolens specialundervisning har medført, at samtlige konsulenter for særundervisningen har haft en meget stor arbejdsbyrde i det forløbne år. De cirkulærer, der nu foreligger, vil betyde, at der i fremtiden må afholdes endnu flere møder med henblik på at føre disse ud i praksis, ligesom der er meget, der tyder på, at der må finde en ret omfattende ændring sted i det skolepsykologiske arbejdes organisation og administration.

Personale.

På Skolepsykologisk Kontor har i det forløbne år været ansat:

Ledende konsulent for særundervisningen,
cand. psych. Erik Matthiessen.
Konsulent for særundervisningen,
skolepsykolog C. Jakobsen.
Klinisk børnepsykolog, cand. psych. Inger Jespersen.
Kontorassistent Jørgen Schwartz.

Som assistenter har medvirket:

Overlærer Anna Rasmussen, Stormgades skole.
Kommunelærer G. Hadrup, Gammelby skole.
Kommunelærer Niels Nielsen, Spangsbjergskolen.
Kommunelærer Jørgen Gregersen, Grådybskolen.
Seminarieadjunkt Ib Rahbek.

Rendbjerghjemmet.

(Ved forstander Hans Novrup).

Rendbjerghjemmet har i skoleåret 1960—61 haft 21 elever — 7 piger og 14 drenge — der fordeler sig på følgende skoler:

3	elever	fra	Grådybskolen,	5	elever	fra	Stormgades skole,
2	»	»	Boldesager skole,	2	»	»	Jerne skole,
2	»	»	Østre skole,	1	»	»	hjemmet.
6	»	»	Rørkjær skole,				

Indstillingen af disse elever til ophold på Rendbjerghjemmet er i:

18	tilfælde	foretaget	af	hjemmene,
2	»	»	»	hjem og skole,
1	»	»	»	skolen.

Rendbjerghjemmet har udskrevet 1 elev til fredehjem, 1 elev til eksternatskolen, 1 elev til tunghøreklassen, 3 elever ud af skolen, 6 elever til skoleundervisning i Esbjerg, og de resterende 9 elever er stadig på hjemmet.

I perioden fra sommerferien til efterårsferien var hjemmet uden lærer. Resten af skoleåret virkede student J. Nørgård som medhjælper. I november og december 1960 havde hjemmet en praktikant fra Ribe seminarium.

Frirejser med statsbanerne i 1960.

Der blev i alt udstedt 6.022 fribilletter til sommerferierejser for skolesøgende børn i Esbjerg, hvoraf 3.167 billetter var til elever over 12 år og 2.855 billetter til elever under 12 år. Desuden ydedes der fri rejse til sommerlejre m. v. for 1.382 elever og 139 ledsagere.

Kommunens udgift ved disse rejser har i alt andraget kr. 28.764,94.

Den skal lillesøster have til sin fødselsdag.

Selvgjort er velgjort.

Udstilling af arbejdsglæde.

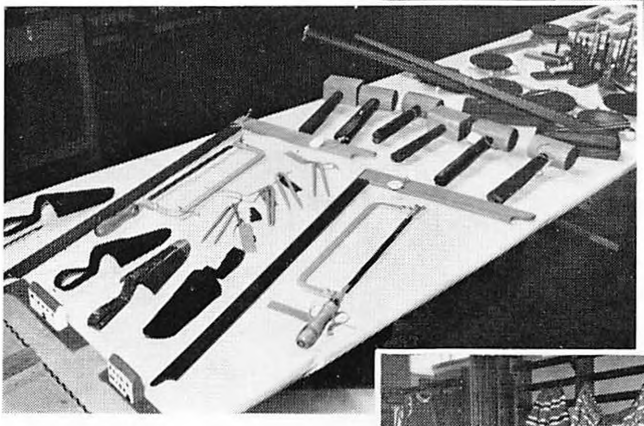

Monsterværdigt metalarbejde.

Fra håndarbejdsafdelingen.

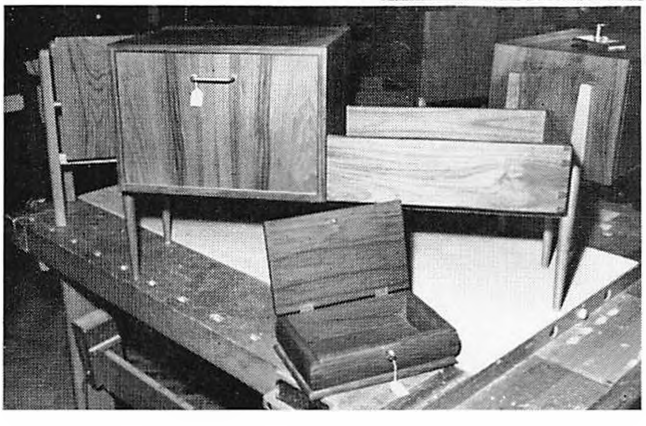

Vi møblerer selv vort værelse.

Svagbørnskolonier.

Der indkom i 1961 997 ansøgninger fordelt således:

	0	I	Ix	II	IIx	III	IIIx	I alt
Boldesager			1		4	53	11	69
Danmarksgade	1	3		12	6	56	9	87
Gammelby		12		18	30	75	5	140
Grådyb		3		9	13	50	15	90
Jerne		4	1	15	16	57	12	105
Rørkjær			1	10	32	97	4	144
Spangsbjerg		2		9	9	109	10	139
Stormgade		2		2		31	13	48
Vestre		3		8	8	36	2	57
Østre		7		11	23	61	6	108
Rendbjerghjemmet						4	6	10
I alt	1	36	3	94	141	629	93	997

Sønderho.

(Leder: Fru Anna Ehmsen).

S I	lørdag	den	6/5	— lørdag den	27/5
S II	fredag	»	2/6	— torsdag »	22/6
S III	tirsdag	»	27/6	— onsdag »	19/7
S IV	lørdag	»	22/7	— fredag »	11/8
S V	tirsdag	»	15/8	— lørdag »	2/9

Feriehjemmet i Sønderho har i tiden 6. maj til 2. september 1961 modtaget 5 hold børn på omkring 106.

Hvert hold ca. 21 dage svarende til 11314 kostdage. Den samlede vægtforøgelse blev på 535,8 kg.

Vor vejret dårligt i 1960, så var det ingenlunde bedre i 1961, men sundhedstilstanden var dog god, særlig på de 4 første hold. På 5. hold var der en del tilfælde af influenza.

En pige kom til skade med et øje og måtte på sygehuset, og nogle enkelte blev taget hjem på grund af længsel. Derudover var der som sædvanlig en del med ufrivillig vandladning.

Grundet på de mange regnvejrsdage måtte børnene meget ofte underholdes indendørs, og de forskellige lærere og lærerinder fik brug for al deres opfindsomhed for at aktivisere børnene. En ny beskæftigelse vandt særlig tilslutning, fremstilling af dukketøj af skumgummi, selv drengene gik vældigt op i det, og en far, der var på besøg, gled ret hurtig ind på holdet med synål i hånden.

På hold 2 blev der under lærernes vejledning og hjælp gravet og støbt et stort soppebassin.

Desværre blev der ikke ret megen brug for det i sommerens løb, da vejret var for dårligt.

Når vejret var nogenlunde, blev der foretaget traveture både til hede, klit og strand, og derudover var børnene beskæftiget med at passe husdyrene, samt arbejdet med at holde omgivelserne i orden.

I de senere år har et lille hold hjælpeskoleelever under ledelse af frk. Signe Jensen haft nogle dages lejrskoleophold på feriehjemmet, efter at det sidste hold børn er taget hjem. Dette var også tilfældet i år.

Rendbjerg.

(Leder: Emil Lindholm).

R II	fredag	den	2/6 —	torsdag	den 22/6
R III	tirsdag	»	27/6 —	onsdag	» 19/7
R IV	lørdag	»	22/7 —	fredag	» 11/8

Feriekolonien i Rendbjerg modtog i tiden fra 2. juni til 11. august 1961 i alt 3 hold feriebørn på 280 elever i 65 dage, i alt 6084 forplejningsdage. Den samlede vægtforøgelse var 319,1 kg.

Kostplanen var hovedsagelig lagt efter dr. Jakobsens responsum. Den er udmærket for børnenes sundhed, men den er dyr.

Sundhedstilstanden var ret god trods regn, blæst og kulde, men den såkaldte atomsyge raserede meget. Henimod halvdelen af alle feriebørnene samt en del af tilsynspersonalet og køkkenpersonalet var angrebet. Heldigvis er sygdommen som regel af kort varighed ca. 2—3 døgn, men den er meget ubehagelig i en lejr, hvor der er anbragt 30 børn på hver sovesal, og henimod halvdelen af dem brækker sig ind over senge og gulv.

Atomsygen har været meget udbredt her på egnen. Det var således ikke et lokalt problem for lejren her.

I en lejr som Rendbjerg med så mange børn kan man ikke undgå småuheld som forstuvninger, rifter, halsbesværligheder o. l., og heller ikke mindre knoglebrud har vi været forskånet for. En del forkølelser og halssygdomme ville kunne undgås, såfremt man her havde et passende stort lokale, som på een gang kunne rumme hele flokken til underholdning m. m.

Et lokale til tørring af beklædningsgenstande må anses for meget påkrævet særlig i betragtning af, at børnene omtrent alle kommer herned med al for dårlig og uegnet påklædning.

Sundhedstilstanden bedres jo ikke ved, at forældrene trods henstillingen i punkt 3 i mødetilsigelsen alligevel overdriver tilsendelse af slikkeri o. l. til børnene i lejren. Det er en mærkbar gene, at mange børn kun medbringer de såkaldte sundhedssandaler til brug her i lejren. De har meget vanskelig ved at bevæge sig naturligt på spadsereture, og mange får vabler og sår af dette uheldige fodtøj.

Børnene blev beskæftiget med frivilligt, praktisk arbejde såsom maling af skure og gynger o. l., klipning og rydning af hække, bygning af trappe og bænke og meget andet. Endvidere dyrkedes svømning og livredning med indøvning af H. N.-metoden og mund til næse metoden samt sport af mange slags. Særlig fodbold og terrænsport interesserede børnene meget. Der lægges for hvert hold en plan omfattende konkurrencer, som afsluttes, lige før holdet hjemsendes. Der afholdes fodboldkampe og håndboldkampe med klubberne i Egernsund og i Skodsbøl.

Ydermere forsøger vi mere og mere at lade børnene komme på ture udenfor kolonien, idet vore 10 cykler benyttes flittigt til ekspeditioner til egnens minderige steder og smukke skove.

Vejret i sommer har været unormalt regnfuldt, koldt og blæsende,

så vi har ofte måttet underholde børnene indendørs. I mangel af et passende stort lokale, som kan rumme os alle til f. eks. underholdning, har vi måttet lade børnene blive på deres sovesale, hvor de grundet på den sparsomme plads har måttet tilbringe tiden med at ligge på deres køjer og læse, eller også har de tilsynsførende underholdt med oplæsning, sang eller musik. På trods af de vanskelige forhold under dårligt vejr har børnenes humør været ganske upåklageligt.

Der blev hjemsendt to drenge for rømning, og tre syge elever blev hjemtransporteret af Falck efter lægens ordre.

Socialrådgiverens virksomhed.

(Ved socialrådgiver Irene Christiansen).

Den 1. marts 1961 fratrådte socialrådgiver Else Jensen sin stilling. Dette bevirkede bl. a., at den nylig etablerede faste træffetid på skolerne blev slået i stykker. Dette er beklaget af en del og ikke mindst af socialrådgiveren selv, men måske kan tiden give en løsning på dette.

For ny lærere skal bemærkes, at stillingen som socialrådgiver ved Esbjerg kommunale skolevæsen blev oprettet i 1946. Meningen var og er, at socialrådgiveren skal danne bindeled mellem skole og hjem, virke som mellemled mellem skole og børneværn og endelig være skolepsykologisk kontor behjælpelig ved dettes undersøgelser af vanskelige børn.

I arbejdet med opklaring af hyppige eller langvarige forsømmelser og mulig forebyggelse af ny forsømmelser er der et udmærket samarbejde med skolevæsenets egne og byens øvrige sociale funktioner. — Procentvis for samtlige skoler ligger antallet af ulovlige forsømmelser på samme niveau som i de senere år, hvilket fremgår af statistikken andetsteds i beretningen.

Ansøgninger om udskrivninger fra især 8. klasse steg foruroligende stærkt, og det forekom mig, at forældrene ikke tillagde deres bindende underskrift på ansøgningen om fortsat skolegang særlig stor betydning. I nogle tilfælde var ansøgningen begrundet i frygten for for stor konkurrence ved skoleårets slutning, men ved samtaler med læremestre og disses løfter om læreplads efter endt skoletid kunne en del af ansøgningerne trækkes tilbage. I andre tilfælde skrev forældre ansøgningerne under pres fra børn, der pludselig var blevet skoletrætte, og den støtte, forældrene fik i et afslag fra skolekommissionen, gav for det meste børnene ro til at fortsætte skolegangen. Endelig var en del ansøgninger begrundet i erhvervslivets mangel på arbejdskraft, men også her måtte hensynet til elevens fremtid gå forud.

Samarbejdet med skolepsykologisk kontor er især aktuelt i forbindelse med et barns flytning til observationshjemmet i Rendbjerg, men også i andre tilfælde ønskes rapport om det milieu, et barn lever i til daglig, eller vi aflægger besøg i tilfælde, hvor skolepsykologen ønsker at kende forældrenes reaktion i en eller anden påtænkt ændring i barnets skolegang.

Under besøg i de større børns hjem drøftes ofte fortsat skolegang, ungdomsskole, efterskole, erhvervsvejledning m. v., og senere har flere forældre rettet henvendelse for at få yderligere oplysninger på et tidspunkt, da spørgsmålet blev aktuelt.

Skolevæsenets fritidsvirksomheder.

Om formål m. v. henvises til det i tidligere årsberetninger anførte.
Fritidsvirksomhederne har i tiden 1. oktober 1960—30. september 1961 haft følgende omfang:

	Okt. kvartal	Jan. kvartal	
Vinterhalvåret:			
Sang og musik	24 hold	25 hold	
Hobbyvirksomhed	16 »	15 »	
Skoleteater	3 »	5 »	
Keramik	7 »	7 »	
Sløjd	8 »	7 »	
Småsløjd	7 »	6 »	
Gymnastik	5 »	6 »	
Legems- og skønhedspleje	1 »	1 »	
Atletik	1 »		
Håndarbejde	2 »	2 »	
Husgerning	1 »	1 »	
	75 hold	75 hold	150 hold
Sommerhalvåret:			
Skolehaver		6 hold	
Svømning		242 »	
Atletik		5 »	
Sang og musik		13 »	
			266 hold
		I alt	416 hold

I oktober kvartal deltog 1212 elever, i januar kvartal 1043 elever og i sommerperioden 3558 elever, hvilket sammenlagt giver 5813 elever, hvorefter den gennemsnitlige deltagelse pr. hold har været 14,0 elever.
Til sammenligning kan anføres, at de tilsvarende tal for det foregående år var:

Oktober kvartal	69 hold
Januar kvartal	69 »
Sommerhalvåret	279 »
I alt	417 hold

med et samlet antal deltagende elever på 5591 elever og en gennemsnitlig deltagelse pr. hold på 13,4 elever.

Beretning om den frivillige svømmeundervisning 1961.

(Ved overlærer Erik Vind).

Sommeren 1961 blev kølig og meget regnfuld, og det mærkedes i den frivillige svømmeundervisning. Deltagerantallet faldt fra 3223 i 1960 til 3088 i 1961.

Kursus	Dato	Skoler	Hold	Elever
I	15/5—2/6	Danmarksgade, Stormgade	32	423
II	6/6—23/6	Grådyb, Spangsbjerg, Østre	33	434
III	26/6—14/7	for alle skoler.....	36	457
IV	17/7—29/7		31	411
V	31/7—12/8		34	366
VI	14/8—25/8	Boldesager og Rørkjær.....	35	408
	28/8—1/9	Svømmeugen		
VII	4/9—15/9	Gammelby, Jerne og Veldbæk .	41	589
			242	3088

Undervisningstiden var fra kl. 7,00 til kl. 12,00 i ferien og fra kl. 15,00 til kl. 19,00 før og efter ferien. Der var 7 lærere på hvert kursus.

Oversigt over deltagere og prøver.

Skoler	Deltagere	Svømmer-prøver	Fri-svømmer-prøver	Liv-redder-prøver	Prøver i alt
Boldesager	594	53	55	36	144
Danmarksgade	232	30	21	17	68
Gammelby	305	17	10	2	29
Grådyb	245	25	19	12	56
Jerne	356	48	15	8	71
Rørkjær	407	30	23	18	71
Spangsbjerg	149	17	17	4	38
Stormgade	210	15	15	9	39
Vestre	158	21	12	1	34
Østre	251	26	15	9	50
Veldbæk	6	0	0	0	0
Esbjerg realskole	16	1	1	0	2
Udenbys	159	13	2	3	18
I alt	3088	296	205	119	620

Følgende lærere underviste på et eller flere kurser: Kirsten Dige, Ketty Hansen, Gerda Løkkegaard, Ane-Lise Sp. Madsen, Asta Nielsen, Sigrid Soulie, Ebbe Arentoft, Ebbe Carlsen, M. Kruse Hansen, L. Søndergaard Hansen, Flemming Joensen, Erik Juhl, Ole Klintø, Svend Madsen, Børge Nielsen, Niels H. Nielsen, J. Sole Petersen, P. J. Pedersen, Gunnar Dakin Petersen, Knud O. Schmidt og Erik Vind.

Skolehaven ved Rørkjær skole.

(Ved overlærer S. Holt Jensen).

Sommeren 1961 havde først en tørtid og derefter en regntid. Det gjorde såarbejdet let i den tørre tid, men en del af frøene kom ikke op. Da regnen kom, gav det god vækst i de forskellige planter. Der blev også megen frugt på træerne. Der var god tilslutning af deltagere, ca. 70. De var som sædvanlig delt i tre hold efter havens tre afdelinger.

Skolehaverne ved Grådybskolen.

(Ved lærer N. Aa. Christensen).

Vi startede i haverne lige efter påske og fik hurtigt tilsået i det gode forårsvejr.

Alt kom godt og hurtigt op, og eleverne har hentet gode afgrøder med hjem. Jorden giver tilsyneladende bedre og bedre afgrøder.

I staudebedet har der igen i år været mange smukke blomster at hente; såvel løgplanter som stauder har blomstret længe og righoldigt.

Desværre har vi igen i år været udsat for tyverier, hvad der øjensynligt ikke kan undgås, da haverne ligger så afsides.

Sang og musik.

Skolekoncerter.

Skolekoncert med Vestjysk Orkester og med Peder Holm som dirigent afholdtes i Statsskolens aula fredag den 7. april 1961 kl. 19,30 med følgende program:

1. Fællessang: Den danske sang (Carl Nielsen — Kai Hoffmann). 2. Ludwig van Beethoven: Egmont-Ouverture, op. 84. 3. Ludwig van Beethoven: Af symfoni nr. 6, F-dur, op. 68, 3., 4. og 5. sats. 4. Fællessang: Som en rejselysten flåde (Carl Nielsen — Helge Rode). 5. Carl Nielsen: Forspil til 7. billede af »Moderen«. 6. Carl Nielsen: Af Scenemusikken til »Aladdin«.

Skolernes sang- og musikstævne fandt sted i Badmintonhallen søndag den 23. april 1961 kl. 16.

Edmund Schmid fra Tyskland spillede på cembalo på Boldesager skole den 19. september 1960.

Wandy Tworek og Herluf Aurvig spillede for eleverne på Grådybskolen den 17. februar 1961 kl. 15.

Skolevæsenets kor og orkester.

(Ved overlærer V. Birch).

Årets vigtigste begivenhed var koncertrejsen til Tyskland i efterårsferien som gæster under Kreis Lemgo, hvor vi fik en storslået modtagelse og gav 4 koncerter i mindre købstæder samt 15 min. udsendelse i Radio Köln. Forud havde vi fra gymnasiet i Bad Salzuflen kort forinden haft besøg af en musikgruppe her, som gav koncerter på skoler og i Ribe.

Af øvrige begivenheder må nævnes vor egen efterårskoncert i Statsskolens aula og koncert i Zions kirke i december.

Kor og orkester har stadig det en gang fastlagte antal medlemmer — pigekoret 36 og orkestret ca. 30.

»*Vesterhavsdrengene*«.

(Ved Bent O. Dalby).

Orkestret har deltaget i følgende arrangementer:

28/8 1960: Koncert i Lemvig, om eftermiddagen march gennem byen. (Børnehjælpsdagen).

3/9 1960: Koncert i Badmintonhallen, Esbjerg.
(Udstillingen »Det ideelle hjem«). March gennem byen.
10/9 1960: Koncert i Brande. (Børnehjælpsdagene i Brande).
11/9 1960: March gennem byen i forbindelse med børneoptog i Brande.
14/9 1960: Skoleidrætsstævnet i Esbjerg.
22/9 1960: Skoleidrætsstævnet i Esbjerg.
17—18/9 1960: Udflugt til St. Heddinge
(med skoledirektør N. P. Andersen).
4/11 1960: Indspilning af båndoptagelse til tysk kapelmester fra Aidenbach.
23/11 1960: Koncert i anlægget. (Afsløring af skibsreder Lauritzsens buste).
26/11 1960: Koncert ved Spangsbjergskolens indvielse.
6/12 1960: Koncert på Stormgades skole. (Forældreforeningens generalforsamling).
11/12 1960: March gennem byen. (For Handelsstandsforeningen).
18/12 1960: Julekoncert i Brørup og Bramminge.
8/4 1961: Koncert på Grådybskolen. (Skolepatrulje-stævnet).
1/6 1961: Wiesloch orkestret ankommer.
4/6 1961: Koncert i Skive med march gennem byen.
(Børnehjælpsdagen).
5/6 1961: Koncert for Hjemmeværnet i Esbjerg.
6/6 1961: Koncert i Badmintonhallen.
7/6 1961: Fælleskoncert på stadion, om aftenen afslutning på Strandgården.

Samarbejdende organer.

Esbjerg Kommune, Børnebibliotekerne.

(Ved overbibliotekar Ingrid Vig Jensen).

Børne- og skolebibliotekernes virksomhed i 1960-61 viste stabilitet trods uregelmæssige driftsforhold under hovedbibliotekets ombygning. Til trods for at børnebiblioteket holdtes lukket i ca. 2 måneder, faldt udlånstallene kun 4,1 %, og de store stigninger for Jerne og Spangsbjerg skolernes vedkommende opvejede fuldt ud den mindre nedgang, som måtte noteres ved enkelte andre skoler. Et glædeligt tegn er det *stigende læsesalsbesøg* ved flere af skolerne, en tendens, som forhåbentlig vil vise sig at være af varig art. Efter indflytning i de nye lokaler virker *børnebiblioteket* nu som et et-rums bibliotek, hvor læsesal og udlån fungerer i samme lokale med læsepladser fordelt i passende grupper: for de små, for de mellemstore og for de største børn. En ny form for udlånsnotering, *fotonotering*, fælles med Centralbiblioteket og ved samme skranke som de voksne lånere, har vist sig at fungere upåklageligt. Selv om der for børnebibliotekets vedkommende kan være visse vanskeligheder forbundet hermed, har arbejdsbesparelsen og den deraf følgende rigeligere tid til kontakt med og betjening af børnene været iøjnefaldende.

	Bogbestanden							
	Faglitt.	Skønlitt.	I alt 31/3-61	I alt 31/3-60	Heraf på læsesal 31/3-60	Heraf på læsesal 31/3-61	Tilvækst	Afgang
Boldesager skole	1.991	2.926	4.917	(4.528)	926	(830)	442	5
Danmarksgades skole..	2.235	2.599	4.834	(4.587)	1.169	(1.098)	332	8
Gammelby skole.....	1.906	2.644	4.550	(4.153)	891	(810)	447	5
Grådybskolen	2.182	4.425	6.607	(6.090)	904	(815)	671	15
Jerne skole.....	2.039	2.735	4.774	(4.374)	976	(895)	428	2
Rørkjær skole.....	2.506	3.028	5.534	(5.219)	1.362	(1.279)	443	13
Spangsbjergskolen.....	1.329	2.393	3.722	(2.798)	578	(405)	915	
Stormgades skole.....	2.412	3.467	5.879	(5.612)	1.383	(1.284)	410	14
Veldbæk skole.....	861	659	1.520	(1.541)	458	(436)	102	9
Vestre skole.....	2.063	2.748	4.811	(4.588)	957	(863)	323	10
Østre skole.....	2.045	2.707	4.752	(4.486)	957	(867)	315	4
Hovedbiblioteket.....	6.757	14.034	20.791	(19.272)	2.116	(2.054)	2.151	63
	28.326	44.365	72.691	(67.248)	12.677	(11.636)	6.979	1.53
Klassesæt.....	5.121	3.787	8.908	(7.607)			1.310	
Bogbestand i alt.....	33.447	48.152	81.599	(74.855)			8.289	1.54

Det samlede udlån er faldet med 7.694 bind, en nedgang på 4,17 % i forhold til året forud.

Lånertallet er steget med 18, en opgang på 0,26 %.

Besøget på læsestuerne er faldet med 1.787, en nedgang på 12,08 %. Jvf. dog virksomheden på skolerne.

*) Under Virksomheden på hovedbiblioteket: Jvf. læsesalen.

Storm-P. malerierne, der af Ny Carlsbergfondet skænkedes til udsmykning af det gamle børnebibliotek, viste sig ikke at kunne ophænges i det nye på kunstnerisk forsvarlig måde. En del af dem er derfor nu anbragt i det fælles ekspeditionslokale, andre i Centralbibliotekets læsesal og enkelte andre i et par kontorer.

Den 31. januar 1961 afholdtes et møde med skolebibliotekarerne og medhjælperne, hvor *statsskolebibliotekskonsulent Johs. Nielsen* skitserede den opbygning af skolebibliotekerne, der i henhold til den nye undervisningsvejledning burde stiles imod. Mødet var kun af orienterende art, men der var enighed om, at skolebibliotekerne i Esbjerg under den opbygning, der stadig finder sted, *kan* imødekomme rimelige krav, medens der for klassehåndbogsamlingernes vedkommende må udarbejdes en særlig plan for etablering af sådanne i den udstrækning, de enkelte klasselærere måtte ønske.

Den ledende børnebibliotekar har udarbejdet de af Centralbiblioteket til oplandsbibliotekerne udsendte forslagslister til indkøb af børnebø-

1960—61

Antal udlånte bind				Antal lånere		Læsesalsbesøg		Udlån af frilæsningssæt til 1.—8. klasser	
Faglitt.	Dansk skønlitt.	I alt 1960/61	I alt 1959/60	1960/61	1959/60	1960/61	1959/60	Antal sæt	Antal bind
2.249	7.172	9.421	(10.094)	437	(465)	1.563	(1.238)	12	324
864	3.386	4.250	(4.881)	367	(397)	832	(905)	12	480
2.391	9.468	11.859	(12.129)	363	(342)	1.080	(1.419)	18	512
5.504	22.214	27.718	(28.800)	794	(832)	2.272	(2.096)	46	1.312
2.883	10.900	13.783	(8.394)	460	(460)	2.230	(1.637)	17	537
1.442	5.557	6.999	(8.485)	405	(420)	939	(1.013)	23	690
1.524	5.528	7.052	(4.946)	281	(206)	1.293	(1.205)	23	586
1.716	7.214	8.930	(10.122)	365	(387)	1.138	(1.055)	18	541
731	2.400	3.131	(2.904)	45	(47)	0	0	0	0
1.272	6.724	7.996	(9.538)	405	(413)	945	(1.261)	13	390
801	4.553	5.354	(6.179)	422	(373)	708	(409)	17	538
17.035	53.410	70.445	(78.160)	2.615	(2.599)	*)	(2.549)	128	3.993
38.412	138.526	176.938	(184.632)	6.959	(6.941)	13.000	(14.787)	327	9.903
3.694	2.070	5.764	(4 542)						
42.106	140.596	182.702	(189.174)						

ger og har for interesserede børne- og skolebibliotekarer gennemgået og kommenteret listen ved bogvalgsmødet i januar.

Det nedsatte børnebogsudvalg har afholdt tre bogvalgsmøder.

VIRKSOMHEDEN I HOVEDBIBLIOTEKET

Udlånet.

Der har været åbent for udlån mandag, onsdag og fredag kl. 14—19. På grund af ombygning og flytning til nye lokaler har biblioteket været lukket i tiden 1. 10.—9. 10. 1960 og fra 14. 11. 1960—16. 1. 1961. Efter flytningen har biblioteket haft åbent alle hverdage fra kl. 14—19, lørdag dog kl. 13—16. Ialt: 152 åbningsdage (1959-60: 149 dage). Der udlåntes 70.445 bind (1959-60: 78.160 bind), en nedgang på 9,87 %.

Lånertallet.

2.615 børn (1959-60: 2.599) har benyttet biblioteket, deraf er 748 nyindmeldte og 1.867 tidligere indmeldte, en stigning på 0,62 %.

Læsesalen.

Læsesalen i det gamle bibliotek var åben 22 dage i april 1960 og blev besøgt af 153 børn. Fra maj til december 1960 lukkede man læsesalen

for at bruge den til kontor. I de nye lokaler er der 13 egentlige arbejdspladser i børnebibliotekets læsesalshjørne. Der føres ikke statistik over læsesalsbesøgene. Det er imidlertid vort indtryk, at børnebibliotekets håndbogsamling benyttes mere og bedre end tidligere, idet bibliotekarerne dagligt stilles over for reference-opgaver i tilknytning til andre skolefag end dansk stil, f.eks. oplysninger om fremmede religioner, om digtere som Ove Abildgård, Nis Petersen, munkevæsen, geografiske og erhvervsgeografiske forhold etc.

Katalogafdelingen.

Den samlede bogtilvækst udgjorde 8.289 bind, deraf 6.979 bind til udlåns- og håndbogsamlingerne og 1.310 bind til klassesætsamlingen. Yderligere blev indkøbt 169 bind til dubletsamlingen. (1959-60: 7.691 bind til udlåns- og håndbogsamlingerne + 83 bind til dubletsamlingen).

Der er kasseret 1.536 bind i udlåns- og håndbogsamlingerne og 9 bind fra klassesætsamlingen, ialt 1.545 bind. (1959-60: 4.793 bind). Nettotilvæksten udgør: 6.744 bind. (1959-60: 2.898 bind). Dubletsamlingen bestod den 31. 3. 1961 af 949 bind mod 785 i fjor, idet samlingen er blevet forøget med 169 bind, mens 5 bind er indgået i bibliotekets afdelinger.

Klassesætsamlingen, som er overtaget fra Esbjerg skolevæsen, udgjorde pr. 31. 3. 1961 291 sæt (8.908 bind), en tilvækst på 45 sæt (1.301 bind). Der er ikke ført statistik over fremstillingen af katalogkort.

Samarbejdet med skolerne.

42 klasser (2fm og 3xm) har besøgt biblioteket og fået undervisning i biblioteksbenyttelse 2 timer hver. (1959-60: 35 klasser). Børnebiblioteket har udarbejdet og udlånt 23 emnebiblioteker (1959-60: 18), blandt emnerne kan nævnes: U.S.A., Søens dyre- og planteliv, Kina, Den moderne avis, Grækenland, Reformationstiden i Danmark, samt 128 frilæsningssæt (1959-60: 97), fortrinsvis til 4.—7. klasserne.

Enkeltudlån til lærere, der har søgt bibliotekets hjælp, beløber sig til 726 bind (1959-60: 644), og fra klassesætsamlingen er der udlånt 245 sæt (1959-60: 196). Det samlede udlån til skoler og lærere fra hovedbiblioteket udgør 11.930 bind (1959-60: 10.390).

Der er foretaget hylderevision på Grådybskolen og Rørkjær skole, mens bogbestanden på de øvrige skoler er gennemgået med henblik på kassation.

Biblioteket har været repræsenteret ved det årlige møde for nyansatte lærere ved Esbjerg skolevæsen, hvor også pjecen om Esbjergs børne- og skolebiblioteker blev uddelt.

Der har været afholdt 3 bogvalgsmøder, 9/5, 14/11 og 12/12 1960.

Øvrige virksomhed.

Alt udvidet arbejde, eventyrtimer m. m., har været indstillet p. gr. af ombygningen.

Ved dyrskuet i juli arrangerede boghandlerne og biblioteket en udstilling af børnebøger.

Hostrup skoles ældste elever har besøgt det nye børnebibliotek, og

børnehave- og fritidshjemsfolk har afholdt et møde, hvor biblioteket blev forevist og nye børnebøger gennemgået.

Der er udsendt 2.127 hjemkaldelser (1959-60: 3.365) og 1.140 andre skrivelser (1959-60: 1.446).

Bibliotekets bud har måttet afhente uafleverede bøger 70 steder (1959-60: 119).

Virksomheden i skolebibliotekerne.

Skolebibliotekerne har åbent for udlån umiddelbart efter skoletidens ophør 1 time således:

1. september—31. marts på ugens 5 første hverdage.
1. april—31. august 3 gange ugentlig.

Skolelæsestuerne holdes, foruden i udlånstiden, åbne 1. oktober—31. marts på ugens 5 første hverdage i 2 timer hver gang.

Undervisningen i biblioteksorientering, der omfatter benyttelsen af både udlån og læsestue, foregår på skolebiblioteket og udføres af skolebibliotekaren efter følgende plan:

alle 4. klasser	2 timer
alle 5. klasser	10 timer
alle 6. klasser	4 timer
hjælpeklasserne på øverste trin	4 timer

Det samlede udlån på skolerne udgjorde 106.483 bind (1959-60: 106.472), en stigning på 0,01 %.

4.344 børn har lånt bøger hjem fra skolebibliotekerne (1959-60: 4.342), en stigning på 0,05 %.

Læsestuerne har været besøgt af 13.000 børn (1959-60: 12.238), en stigning på 6,23 %.

På Danmarksgades skole og Østre skole, hvor pladsmangelen er stor, og hvor især mangelen på et bogmagasin gør sig gældende, er der opstillet nye reoler. For Danmarksgades skoles vedkommende er desuden det meste af inventaret, skranke, borde, stole m. m., udskiftet.

Udlånsbiblioteket på Veldbæk skole er flyttet til et nyt lokale. En del af skolens bogbestand er inddraget og anbragt dels på hovedbiblioteket, dels på andre skolebiblioteker, da skolen nu kun har elever til 5. klasse.

Personalet.

Overbibliotekar: Ingrid Vig Jensen.
Børnebiblioteket:
Børnebibliotekar: Grethe Norvang.
» Minna Svensson.
» Else Marie Holm.
Kontorassistent: Anny Bjerregård (orlov 1.8.60, afsked 1.2.61).
» Grethe Hansen (tiltrådt 1.5.60).
Kontormedhjælper: Margrethe Weiling.
Kontorelev: Elna Nielsen.
» Henny Schmidt (tiltrådt 1.8.60).
Bogopsætter: Henny Schmidt (fratrådt 15.6.60).
» Margrethe N. Pedersen (tiltrådt 17.6.60).
Boldesager skole:
Skolebibliotekar: Overlærer Ingolf Mortensen.
Medhjælper: Lærer Niels Nøhr.

Danmarksgades skole:
Skolebibliotekar: Overlærer Just Villumsen.
Medhjælper: Overlærer Hans Schnell.
Gammelby skole:
Skolebibliotekar: Overlærer Jens Lambertsen.
Medhjælper: Lærer Viggo Nielsen.
Grådybskolen:
Skolebibliotekar: Overlærer M. Kruse Hansen.
Medhjælper: Overlærer Ellen S. Nielsen.
» Overlærer Duval Christensen.
Jerne skole:
Skolebibliotekar: Lærer Eli B. Poulsen.
Medhjælper: Overlærer Peter Daugård.
Rørkjær skole:
Skolebibliotekar: Overlærer Villiam Pedersen.
Medhjælper: Overlærer Ulla Vorm.
Spangsbjergskolen:
Skolebibliotekar: Lærer Jørgen Erenbjerg (orlov fra 1.8.60).
» Lærer Niels Hansen Nielsen (tiltrådt 1.8.60).
Medhjælper: Lærer Niels Hansen Nielsen (fratrådt 1.8.60).
» Lærer Ebbe Tange Arentoft (tiltrådt 1.8.60).
Stormgades skole:
Skolebibliotekar: Overlærer Laurits Nielsen.
Medhjælper: Overlærer Selmer Krogh.
Veldbæk skole:
Skolebibliotekar: Førstelærer Axel Knudsen.
Vestre skole:
Skolebibliotekar: Overlærer K. Bang Mikkelsen.
Medhjælper: Lærer Rasmus Bebe.
Østre skole:
Skolebibliotekar: Overlærer Børge E. Hansen.
Medhjælper: Lærerinde K. Mosegaard Mikkelsen (fratrådt 31.5.60).
» Overlærer Gerda Løkkegård (tiltrådt 1.6.60).

Esbjerg i oktober 1961. *Ingrid Vig Jensen.*

Skolespareafdelingen.

Esbjerg og omegns sparekasse giver følgende oversigt:

Indestående pr. 1. august 1960		kr. 1.099.570,45
Indbetalt i sparemærker	kr. 60.441,40	
Indbetalt i kontanter	» 365.910,82	
		» 426.352,22
Tilskrevne renter		» 50.778,71
Sparepræmier		» 1.566,00
		kr. 1.578.267,38
Udbetalt		» 416.289,03
Indestående ultimo juli 1961		kr. 1.161.978,35

Antal konti den 1. august 1960	8057
Nye konti	1048
	9105
Udgåede konti	619
Antal konti den 31. juli 1961	8486

Esbjerg og omegns skolescene.

(Ved skoledirektør N. P. Andersen).

Sæson 1960—61 gennemførtes i følgende omfang:

	Elever	Forældre seminarium aftensk.	Indbudte tilsyn ordensmarsk.	I alt	Antal opførelser	Sted
»Volpone« Dansk Folkescene 4/10, 5/10	361	346	44	751	2	Nye scene
»En duft af honning« 8/11, 9/11	393	658	50	1101	3	Nye scene
»Syndebukken« 19/11	341	16	43	400	1	Teatret
»Niels Ebbesen« 25/2, 26/2	614	405	54	1073	3	Teatret
	1709	1425	191	3325	9	

Endvidere deltog man den 7. marts 1961 i »Den skandinaviske ballet« — aften på Esbjerg teater, arrangeret i samarbejde med Foreningen »Norden« og Esbjerg teaterforening.

Esbjerg og omegns skolebio.

(Ved viceinspektør J. Holmberg).

Antallet af abonnenter har i år været 1387, fordelt med 1596 på yngste hold, 2237 på mellemste hold og 554 på ældste hold. Det er en lille nedgang fra foregående år, og nedgangen falder udelukkende på yngste hold.

Repertoiret har omfattet:

Yngste hold: »Odongo«, »Fars søn bliver cowboy«, »Lykkens landevej«.

Mellemste hold: »Sheriffen«, »Mod det ukendte«, »Mig og obersten«.

Ældste hold: »Tranerne flyver forbi«, »Resten er tavshed«, »Plyds og papegøjer«.

Esbjerg kommunale fortsættelsesskoler og Ungdomsnævnets virksomhed.

(Ved skoleinspektør H. Mogensen).

Trods den ret store fremgang sidste sæson (11 hold) og den noget træge tilmeldelse i begyndelsen af den nye sæson lykkedes det alligevel igen i år at få en ret betydelig fremgang for aftenskolerne, i alt 19 hold med 360 elever. Aftenhøjskolen har nogenlunde holdt stillingen. I tilknytning til aftenhøjskolen har der som noget nyt været en foredragsrække. Ungdomsskolen har haft nogen tilbagegang, i og for sig en naturlig følge af, at flere og flere fortsætter i 8. og 9. klasser. Tekniker-forberedelsen har 2 klasser med henholdsvis 18 og 25 elever. Her er der eksamen fra 2.—13. juni. De unges haver havde et omfang som året før, og den nu begyndte sæson har et deltagerantal som tidligere.

Fag-området har nogenlunde været som foregående år. A.O.F. og F.O.F. har som selvstændige ledere haft henholdsvis kommunelærer Hemming Mortensen og fru Inger Schou. Begge oplysningsforbund skifter iøvrigt ledere til efteråret.

Aftenskoleudvalget, ungdomsskoleudvalget og ungdomsnævnet har interesseret fulgt arbejdet og har aflagt besøg i de forskellige afdelinger.

I den efterfølgende redegørelse henviser tallene i parentes til 1959—60.

Aftenskolen:

I 1960—61 gennemførtes 191 kursus (172) med 3.572 elever (3.212), 18,7 i gennemsnit pr. hold (18,7). Undervisningens omfang opgøres i elevtimer, hvoraf der i 1960—61 var 188.716 (173.424). Heraf forsømtes officielt 51.672 (49.703) eller 27,3 % (24 %). Reelt forsømtes 40.573 elevtimer (34.685) eller 21,5 % (20 %).

Eleverne fordeler sig således:

2.559 kvindelige (2.266) heraf 594 14-18 år, 574 18-25 år, 1.391 derover,
1.013 mandlige (946) heraf 207 14-18 år, 214 18-25 år, 592 derover.

Fordeling af kursus:

	Antal kursus	Elever	Elevtimer
Aftenskolen	64 (57)	1.096 (1.004)	71.524 (66.596)
A.O.F.	58 (57)	1.213 (1.165)	57.090½ (54.636)
F.O.F.	42 (34)	764 (584)	34.257 (28.526)
Esbjerg husmoderforening	14 (12)	251 (185)	15.832½ (11.776)
L.O.F.	9 (7)	171 (169)	6.687 (7.104)
Dansk kvindesamfund	3 (4)	60 (77)	2.985 (3.946)
Øvrige tilmeldte	1 (1)	17 (28)	340 (840)

Fagene fordeler sig således:

	Antal kursus	Elevtal	Elevtimer
Håndgerning	58 (59)	925 (951)	54.126 (56.626)
Husgerning	13 (12)	299 (259)	21.844 (22.232)
Engelsk	15 (14)	304 (286)	10.108 (11.188)
Tysk	32 (21)	695 (511)	25.724 (20.858)
Fransk	4 (2)	91 (37)	3.166 (1.160)
Maskinskrivning	16 (7)	250 (109)	9.637 (4.148)
Regning	2 (2)	35 (26)	1.330 (754)
Dansk	1 (2)	19 (28)	722 (920)
Porcelænsmaling, tegning og maling	12 (11)	215 (177)	12.588 (9.732)
Bogbinding	5 (5)	80 (83)	4.914 (5.328)
Sløjd	5 (5)	80 (86)	4.836 (5.808)
Sang og musik	7 (8)	134 (152)	7.288 (8.082)
Forskellige fag	19 (22)	402 (479)	14.391 (14.552)
Teknikerforberedelsen*)	2 (2)	43 (28)	18.042 (12.036)

Forskellige fag omfatter: fysik, keramik, stoftryk, hobby, bogføring, samarittergerning, italiensk, samfundslære, motorlære, søvejsregler.

*) omfatter dansk, engelsk, regning, matematik og fysik.

Husgerning fordeler sig således:

	Antal kursus	Elever	Elevtimer
Aftenskolen	2 (4)	49 (88)	4.802 (8.116½)
Esbjerg husmoderforening	4 (2)	99 (43)	7.108½ (1.448½)
Dansk kvindesamfund	2 (3)	41 (60)	1.845 (2.926)
A.O.F.	5 (3)	110 (68)	8.088½ (6.741)

Af eleverne i husgerning var 273 (215) kvinder og 26 mænd (44).

Medhjælp ved tilsynet har været: viceinspektør E. Bøgh Hansen, overlærer Werner Petersen, kommunelærerne Bent Otto Jensen, B. Hansen Nielsen, Niels Hansen Nielsen, Villy Nielsen, Vagn Jacobsen og K. Askjær.

Aftenhøjskolen:

Der gennemførtes 8 kursus (10) med 187 elever (184) og 7.145 elevtimer (6.148). Heraf forsømtes officielt 2.234 (1.683), reelt 1.710 (1.532). Den reelle forsømmelsesprocent er her 23,9 (24,8).

Aftenskolen	0 hold (1)	0 elever (14)	0 elevt. (364)
A.O.F.	4 » (3)	91 » (55)	2.900 » (1.583)
F.O.F.	2 » (1)	41 » (15)	1.368 » (360)
L.O.F.	1 » (3)	28 » (54)	1.176 » (1.684)
Museumsforening	1 » (1)	27 » (27)	1.701 » (1.701)
Litteraturforening	0 » (1)	0 » (19)	0 » (456)

Hertil en foredragsrække, KFUM, med 35 deltagere, 840 elevtimer.

Fagene: 3 samfundslære, 1 litteratur, 1 psykologi, 1 oldtidskundskab, 1 musikhistorie og 1 jura.

Ungdomsskolen:

Undervisningen begyndte den 19. september med 128 elever (190), nemlig 54 piger (92) og 74 drenge (98), og sluttede den 2. marts med 90 elever (118), heraf 41 piger (56) og 49 drenge (62).

Eleverne fordeltes i:

Piger: Almindelige ungdomsskoleklasser:	2 klasser,	31 elever,	sluttede med 22
Piger og drenge: Handelsklassen:	2 » ,	35 » ,	»	»	28
Drenge: Fiskerklassen:	1 » ,	27 » ,	»	»	20
Arbejdstekniskklasse:	2 » ,	35 » ,	»	»	20
I alt	7 klasser,	128 elever,	sluttede med 90

Elevernes fordeling efter antal år i ungdomsskolen:

	Piger	Drenge	I alt
1. års elever	40	55	95
2. » »	8	19	27
3. » »	6		6
I alt	54	74	128

Fordeling efter alder:

14 år	10	24	34
15 »	21	19	43
16 »	16	27	43
17 »	4	4	8
I alt	54	74	128

Fordeling efter beskæftigelse:

	Piger	Drenge	I alt
Bude		9	9
På værksted og fabrik uden lærekontrakt	8	30	38
Ved landbrug		3	3
Husligt arbejde - barnepiger	29		29
Butik, kontor, uden lærekontrakt	10	4	14
Kontor- og handelslærlinge		1	1
Lærlinge i håndværk og industri		12	12
Skoleelever 7. klasse		15	15
8. »	4		4
9. »	3		3
eksamensklasser	0		0
I alt	54	74	128

Vi har i år fortsat med at holde klublokale og hobbyrum åben hver aften, og det har virket godt. Den ugentlige klubaften med hobby, syning, sport m. m. har været godt besøgt. Der har torsdag aften været vist en del underholdende og belærende film, ligesom der har været forskellige konkurrencer samt oplæsning ved skolens lærere. Af institutionsbesøg kan nævnes: Vestkraft, F. V. Mortensen, Sildeoliefabrikken, Frikkes autoforretning, Hallum, Tovværksfabrikken, en fiskekutter. Der har været samarbejde med de 5 åbne klubber og de 3 sociale klubber om 2 fester. Den 3. fest måtte aflyses på grund af manglende tilslutning.

Kommunelærer Rasmus Bebe har igen i år ført det daglige tilsyn.

Der er til udarbejdning af planer for 8. og 9. klasse og den erhvervsprægede ungdomsskole nedsat et udvalg. Dette udvalg har endnu ikke afgivet betænkning, så kommunen har ikke pligt til at oprette disse nye former for ungdomsskole, men man må godt etablere eventuelt 8. og 9. klasser. De erhvervsprægede klasser fortsætter vi med i den hidtidige form, til nye planer foreligger.

De unges have:

Beliggenheden og den stærke blæst må vist tilskrives årsagen til, at denne afdeling stadig ikke er særlig godt besøgt.

Der var 1 hold med 24 elever (23), heraf 9 kvinder (10) og 15 mænd (13), med i alt 2.256 elevtimer (2.162). Heraf forsømtes 662 (542). Forsømmelsesprocent 29,3 (25,6).

Forsøgsassistent Jess Seidler varetog som sædvanlig undervisningen.

— såvel hos små

KONCENTRATION

— som hos store.

— og mange gør det også.

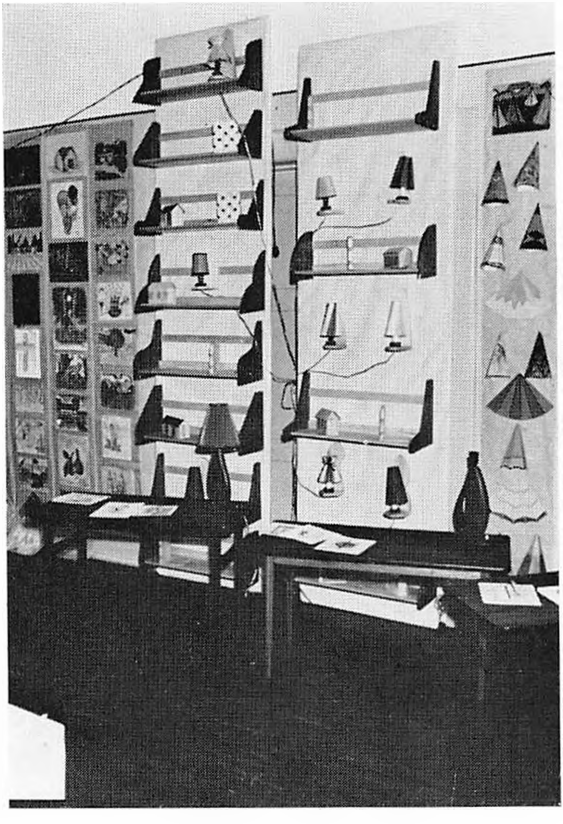

Jeg laver det selv —
og jeg laver det både godt og billigt.

Kulturelle arrangementer:

Aftenhøjskolen har i år kun haft eet arrangement, nemlig Artes teaterforestilling »En duft af honning«.

Et Dansk Folkescene arrangement i februar blev aflyst på grund af Tudlik Johansens sygdom.

Fjernsyns- og helaftensfilm må iøvrigt som tidligere tillægges skylden for den ringe tilslutning til teaterforestillingerne.

Med denne beretning bringer jeg en tak til alle, der har været medvirkende til gennemførelsen af en god sæson. Takken gælder især ungdomsnævn, ungdomsskoleudvalg, aftenskoleudvalg, amtsungdomsnævn, ministerium, skoledirektøren, skoleinspektørerne, oplysningsforbund, foreninger, pressen samt medarbejdere ved tilsyn og på kontoret og ikke mindst den store lærerstab.

Ungdomsnævnets virksomhed.

Ungdomsnævnet, ungdomsskoleudvalget og aftenskoleudvalget har i den forløbne sæson nøje fulgt skolevirksomhedens forskellige områder. Medlemmerne har aflagt besøg i alle afdelinger og der fået et indtryk af arbejdet.

Udover de allerede nævnte områder har ungdomsnævnet beskæftiget sig med:

1. Ungdomskostskolen i Holsted:

Esbjerg råder over 9 fripladser på skolen. Som i de tidligere år har der været afholdt 2 kursus for piger og 1 kursus for drenge. Ungdomsnævnet har tildelt 18 piger og 6 drenge fripladser på skolen.

2. Elever på ungdoms- og efterskoler:

Der har været mange ansøgninger om kommunalt tilskud til sådanne skoleophold. Man har i de fleste tilfælde kunnet yde tilskud, for en dels vedkommende 2—300 kr., i andre tilfælde 100—150 kr., alt i betragtning af de økonomiske forhold i hjemmet. De dårligst stillede har således opnået dækning for det faste godkendte beløb for elevbetaling. I alt er der ydet tilskud til 6 piger (10) og 6 drenge (1) med i alt 3.800 kr. (3.800), hvoraf vi får halvdelen refunderet fra staten.

3. Fritidsklubberne:

Der har været nedadgående tilslutning til klubberne, men medlemmerne har mødt flittigt før jul og har arbejdet godt med de for hånden værende muligheder.

Samarbejdet mellem klubberne fra de 5 »åbne« klubber og de 3 »sociale« klubber og ungdomsskolens klub har været fortsat.

Nogle af klublederne har været på kursus.

Fritidsklubben i Kongensgade, leder A. Skeem.
» »Centrum«, Norgesgade, leder Willy Schrøder.
» »Gammelby«, Gammelby skole, leder Børge Mathiesen.

Fritidsklubben »Fremad«, Godthåbs Allé,
leder Chr. Kristensen.
» »Jerne idrætsforening«, Jerne,
leder Erik Nielsen.

Medlemstal og fremmøde:

Kongensgade	99	medlemmer	(96),	46	fremmødte	pr. aften
»Centrum«	59	»	(74),	41	»	» »
»Gammelby	87	»	(84),	40	»	» »
»Fremad«	70	»	(79),	51	»	» »
»Jerne«	52	»	(74),	30	»	» »

I alt 367 medlemmer (407)

Medlemmerne fordeler sig efter alder og køn således:

	14 år	15 år	16 år	17 år	18 år
Piger	7	26	26	12	5
Drenge	60	80	59	64	28
I alt	67	106	85	76	33

Efter erhverv fordeles de således:
110 skoleelever, 144 lærlinge, 51 arbejdsdrenge, 9 fabriksarbejdersker, 32 bybude, 15 husassistenter og 6 i forskellige andre erhverv.

Som tidligere år har hobbyarbejdet beskæftiget mange især i tiden før jul. Ellers er det de mange spil: bordtennis, billard, bob o. l., der sysselsætter medlemmerne. Der bliver dog også tid til sang, oplæsning, film — både underholdende og belærende — samt til besøg forskellige steder, f. eks. Vestkraft, Esbjerg højskole, Vestkystens bladhus, Falck, politistationen, F. V. Mortensen. Endvidere har der været enkelte week-end-ture.

Bordtennisturneringen har haft god tilslutning. Den blev i år vundet af »Fremad«-klubben. Som tidligere nævnt har medlemmerne sammen med de 3 sociale klubber og ungdomsskolens elever haft 2 fester på ungdomsskolen, mens den 3. fest måtte aflyses på grund af manglende tilslutning.

Meget tyder på, at næste sæson må begynde 15. september og slutte senest 15. marts. Det må også antages, at næste sæson bliver en prøve for det fortsatte arbejde i nogle af klubberne.

Med denne beretning bringer ungdomsnævnet en tak til godkendende og bevilgende myndigheder, til lærerstab og medarbejdere i de forskellige afdelinger samt til pressen for god omtale.

Esbjerg årskursus for lærere og lærerinder i Ribe amt.

(Ved skoleinspektør Sv. Å. Werborg).

»Esbjerg årskursus« oprettedes i 1936 af Esbjerg lærerforening og har således i år afsluttet sin 25. sæson; gennem de 25 år har kursus været besøgt af i alt 3931 elever, hvoraf 2065 fra Esbjerg kommune.

»Esbjerg årskursus« arrangerer 1) kurser, der ækvivalerer de af staten arrangerede årskursus på Danmarks lærerhøjskole, 2) metodikkur-

sus, der ligesom de første arrangeres med godkendelse fra undervisningsministeriet; formål med disse kurser er at give lærere mulighed for at gennemføre en undervisning, der svarer til den nye »Undervisningsvejledning for Folkeskolen«s krav (skoleloven af 1958), samt 3) kursus, der i øvrigt kan være til gavn for det daglige arbejde i skolen eller til fremme af lærerens personlige udvikling.

Til kurserne i de 2 første grupper ydes der statstilskud, der fastsættes på de årlige finanslove; desuden har vi den store glæde, at såvel Ribe amts skoleråd som kommunerne viser det arbejde, som kursus udfører, anerkendelse ved at bevilge årlige tilskud til kursus. I kursusåret 1960—61 har vi således modtaget 4400 kr. fra Ribe amt, 6570 kr. fra Esbjerg kommune, 600 kr. fra Varde kommune og 500 kr. fra Ribe kommune.

I kursusåret 1960—61 er der på 19 hold undervist 316 elever — 193 fra Esbjerg og 123 fra andre kommuner i Ribe amt.

»Esbjerg årskursus« ledes af en bestyrelse, der består af skoledirektør N. P. Andersen, amtsskolekonsulent N. H. Nielsen, kommunelærer Ole Klintø (formand), viceinspektør P. Vedde samt overlærer fru Dorthea Pedersen. Skoleinspektør Sv. Å. Werborg varetager den daglige ledelse af kursus.

Friluftsbadene.

Med hensyn til størrelse og udstyr m. v. henvises til det i årsberetningen for 1957-58 anførte og til det nedenfor nævnte om »Det grønne område« ved Grådybbadet.

Badene har i sommeren 1961 været benyttet i følgende omfang:

Boldesager friluftsbad.

Åbent i tiden 13. maj—18. september 1961.

	Driftstimer		Bade	
	1961	1960	1961	1960
Kommunens skolevæsen i undervisningstiden	329	(305)	15.223	(14.796)
Skolevæsenets fritidsvirksomhed	375	(354)	31.375	(31.183)
Esbjerg statsskole	39	(37)	876	(630)
Sct. Nicolai skole	15[1])	(14[1]))	109	(178)
Esbjerg seminarium	14	(14)	210	(210)
Svømmeklubben »Esbjerg«	118	(77)	4.200	(3.010)
Statens gymnastikinspektion	40[2])	(41)	1.280	(800)
Dansk livredningsforbund	6	(8)	60	(80)
Offentligheden	395	(390)	17.601	(16.282)
	1303	(1226)	70.934	(67.169)

[1]) Disse timer er fælles med skolevæsenets egne driftstimer i undervisningstiden.
[2]) 13 timer er fælles med skolevæsenets egne driftstimer under fritidsvirksomhedens benyttelse og er ikke medtaget i sammentællingen.

Den gennemsnitlige bruttoudgift har været:

pr. badetime ..... 30,22 kr.
pr. bad ..... 55,51 øre

Grådybbadet.

Åbent i tiden 13. maj—17. september 1961.

	Driftstimer		Bade	
	1961	1960	1961	1960
Kommunens skolevæsen i undervisningstiden	290	(257½)	9.444	(8.582)
Skolevæsenets »svømmeuge«	25	(20)	1.450	(1.200)
Esbjerg realskole	23[2])	(8[1]))	386	(137)
Statens sømandsskole	67	(68)	2.412	(2.448)
Sønderjydske Artilleriregiment, Varde	12		264	
Svømmeklubben »Esbjerg«	10	(11)	300	(305)
Offentligheden	897	(879)	45.385	(47.098)
	1306	(1235½)	59.641	(59.770)

[1]) Disse timer er fælles med skolevæsenets egne driftstimer i undervisningstiden.
[2]) 18 timer er fælles med skolevæsenets egne driftstimer i undervisningstiden og er ikke medtaget i sammentællingen.

Den gennemsnitlige bruttoudgift har været:

pr. badetime ..... 51,24 kr.
pr. bad ..... 112,19 øre

Ved sammenligning af de to bades bruttoudgifter pr. badetime og pr. bad må man være opmærksom på, at Boldesager friluftsbad i forhold til Grådybbadet har et meget stort antal af de bade, der ikke medfører lønningsudgifter på badekontoen, nemlig alle bade ud over badene ved den egentlige offentlige benyttelse.

Som det vil ses, har der i de to bade i 1961 tilsammen været 130.575 bade mod 126.939 i 1960.

Tilsvarende viser tallene for offentlighedens benyttelse 62.986 bade i 1961 mod 63.380 i 1960.

»Det grønne område«.

I forbindelse med Grådybbadet er anlagt en græsbevokset legeplads med soppebassin og legeredskaber.

Dette område er taget i brug i 1960 og har været åbent i hele Grådybbadets benyttelsestid, altså også i tiden uden for den egentlige offentlige benyttelse af badet.

Fra tidspunktet for områdets ibrugtagen gjaldt følgende regler:

Der har været adgang for alle, dog således at børn under 12 år bortset fra badende børn kun har kunnet komme ind under ledsagelse af personer på 12 år eller derover. Adgangen har været gratis for badende. De øvrige besøgende har løst billet til 25 øre, dog således at der ikke har skullet betales for børn i de tilfælde, hvor der er betalt for en ledsager.

Fra 11. juli 1961 ophævedes reglen om betaling for adgang til området, hvorefter enhver frit har kunnet benytte det uanset alder.

Der har ikke været opsyn på arealet.

Der er indtil 11. juli 1961 solgt 582 billetter.

Sydjydsk ungdomskostskole, Holsted.

(Ved forstander S. N. Friborg).

Skolen har i det forløbne år været besøgt af 114 elever, der fordeler sig med henholdsvis 40 og 43 på de to pigehold og 31 på drengeholdet.

Elevflokken har været lige så broget som i tidligere år, spændende aldersmæssigt set over de fire år 14—18 og uddannelsesmæssigt spændende over intervallet fra udgangen af 6. klasse, over 7., 8. og 9. klasse til mellemskoleeksamen og realeksamen. Det er en broget flok at få samlet i to klasser. Tendensen synes dog at gå i retning af større og større uddannelse, før eleverne kommer her, idet stadig flere har været elever i 8. og 9. klasse, før de kommer her, og derved når jo også stadig flere en mere moden alder, før vi får dem.

Undervisningen har dels fulgt de gamle baner, og dels er vi begyndt at betræde nye. Vi har således i det forløbne år påbegyndt undervisning i maskinskrivning med 2 timer ugentlig, ligesom vi har undervist i engelsk både for begyndere og viderekomne som frivillige fag udenfor den egentlige undervisningstid. I forbindelse med undervisningstiden skal nævnes, at eleverne har haft 44 obligatoriske timer om ugen, og dertil kommer så som frivilligt arbejde om aftenen: keramik, sløjd, dramatik, håndarbejde og skilteskrivning samt som nævnt engelsk. Maskinskrivning indgik derimod i de faste dagtimer, idet alle eleverne ønskede at deltage i dette fag. Eleverne har altså ikke behøvet at kede sig og lærerne for den sags skyld heller ikke.

Den påbegyndte modernisering af skolen er i det forløbne år fortsat. Køkkenet er blevet elektrificeret og fremtræder nu som en fuldt moderne arbejdsplads.

Lærerpersonalet har i det forløbne år været det samme som tidligere, og det samme gælder skolens bestyrelse, men efter at skoleåret er sluttet, er der indtruffet en begivenhed, som har berørt os alle smerteligt. Politikommissær A. Schütt Larsen døde pludseligt midt under sit arbejde. Han havde i en årrække været formand for skolen, og han var en yderst forstående formand. Skolen omfattede han med både interesse og kærlighed. Han kom her på skolen, så ofte hans knap tilmålte tid tillod det, og her imødeså vi altid hans besøg med glæde. Vi vil mindes ham, ikke som den, der kom for at føre tilsyn, men som en forstående chef og medarbejder.

Regnskabsoversigt.

Udgifter til skolevæsenet 1960—61.

Den samlede konto 16 i Esbjerg kommunes driftsregnskab viser følgende poster:

1.	Lærerlønninger m. v.	1.494.010,34 kr.
2.	Lønninger til pedeller m. v.	235.453,31 »
3-1.	Skolelægeordningen	128.675,54 »
3-2.	Skoletandklinikker	409.881,87 »
4-1, 2 og 11.	Bygninger og inventar	312.269,36 »
4-3.	Gas, belysning, vand og varme	389.697,86 »
4-4.	Rengøring	916.720,51 »
4-5.	Skatter, afgifter og forsikringer	15.703,88 »
4-6.	Kontorhold	214.847,20 »
4-7, 8 og 9.	Forrentning og afskrivning	1.755.777,40 »
4-10.	Skolebotanisk have	4.033,75 »
5-1.	Undervisningsmidler	538.223,86 »
5-2.	Lærerbogsamlinger	10.613,01 »
5-3.	Tilskud til skole- og børnebiblioteker	122.698,78 »
5-4.	Understøttelser til elever over den undervisningspligtige alder	56.807,38 »
6.	Befordring af skolebørn til og fra kommunens skoler	6.386,85 »
7.	Tilskud til undervisning af børn i andre kommuners skoler	20.701,66 »
8.	Andre udgifter	784.020,57 »
21.	Tilskud til statsskoler	51.402,71 »
31.	Tilskud til private skoler	10.000,00 »
42.	Ungdomsskoler og aftenskoler m. v.	175.348,84 »
43.	Tilskud til handelsskoler og tekniske skoler m. v.	205.173,95 »
		7.858.448,63 kr.
9.	Indtægter	291.950,21 »
		7.566.498,42 kr.

I disse udgifter er indeholdt følgende beløb, der ikke vedrører skolebørnene i kommunens skoler:

Tilskud til undervisning af børn i andre kommuners skoler	20.701,66 kr.
Udgifter ved offentlighedens benyttelse af Boldesager friluftsbad og Grådybbadet	46.634,90 »
Tilskud til statsskoler	51.402,71 »
Tilskud til private skoler	10.000,00 »
Udgifter til ungdomsskoler og aftenskoler m. v.	175.348,84 »
Tilskud til handelsskoler og tekniske skoler m. v.	205.173,95 »
	509.262,06 kr.

Efter fradrag af disse poster udgør kommunens nettoudgifter		7.057.236,36 kr.
Når hertil lægges		
de i denne sum fradragne tilskud fra staten vedrørende		
lærerlønninger	6.464.349,09 kr.	
skolelægeordningen	82.022,50 »	
forrentning af og afdrag på skolelån	4.087,93 »	
8. klasse	90.662,40 »	
læreres deltagelse i kursus	88.586,37 »	
realskoler	40.991,00 »	
		6.770.699,29 »
og de fradragne vederlag fra andre kommuner og fra forældre		71.710,44 »
fremkommer følgende udgift vedrørende skolebørn i kommunens skoler		13.899.646,09 kr.

Den gennemsnitlige udgift pr. skolebarn og pr. indbygger.

	Pr. barn	Pr. indbygger
Kommunens udgift efter fradrag af ovennævnte skolebørnene i kommunens skoler uvedkommende udgifter	714,30 kr.	127,61 kr.
Tilskud fra staten	685,29 »	122,43 »
Vederlag fra andre kommuner og fra forældre	7,26 »	1,30 »
	1.406,85 kr.	251,34 kr.

	Pr. barn		Pr. indbygger	
	Kommunens udgift	Totaludgift	Kommunens udgift	Totaludgift
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
1955—56	591,27	1.005,62	102,20	173,82
1956—57	610,01	1.062,35	107,59	187,37
1957—58	612,32	1.113,32	110,11	200,20
1958—59	615,31	1.234,91	108,87	218,50
1959—60	657,00	1.315,06	117,75	235,69
1960—61	714,30	1.406,85	127,61	251,34

Efterskrift.

Ud fra min opfattelse af, at skolen ikke er — og heller ikke må være — en *institution*, der for tid og evighed kan finde sin form, men derimod en funktion af liv og tilværelse uden for skolestuen, er der for mig intet mærkværdigt i det nærmest hæsblæsende tempo, vi skal prøve at leve med i.

To verdenskrige — og vel navnlig den sidste — har givet den tekniske kultur en eksplosionsagtig udvikling og sat mennesket i stand til *i teknisk henseende* at bedrive det rent ud ufattelige. — Alt er muligt, ingen ved, hvad morgendagen kan bringe.

At en sådan tingenes tilstand må give den menneskelige tilværelse et kraftigt indslag af flimmer og uro, er en selvfølge, og at flimmer og uro kan holdes ude fra skolestuen er en umulighed.

Må det — dette til trods — dog lykkes os nu og da i skolestuens hverdag at skabe stunder, hvor man lever og undres.

N. P. Andersen.

Indholdsfortegnelse.

Administration, ledelse og tilsyn:

Skolekommissionen 3
Byrådets skoleudvalg 3
Skolevæsenets administration .. 3
Skolevæsenets kontor 6
De kommunale skoler 4
Fælleslærerrådet 6
Lærerrådene 5
Skolepsykologisk kontor 6
Rendbjerghjemmet 6
Skolelægeinstitutionen 5
Skoletandklinikkerne 5
Svagbørnskolonien i Sønderho 6
Svagbørnskolonien i Rendbjerg 6
Skolebespisningen 6
Skolevæsenets socialrådgiver ... 7
Fortsættelsesskolerne 7
Ungdomsnævnet for Esbjerg købstad 7

Efterskrift 72

Elever:

Skolesøgende og undervisningspligtige børn i Esbjerg 27
Klassetal og børnetal 28
Elevforsømmelser 29
Elevunderstøttelser 30

Lærerpersonalet:

Normering 16
Til- og afgang i lærerpersonalet 16
Lærerpersonalets fraværelse ... 17
Jubilæer 17
Møder 18
Lærernes videreuddannelse ... 18
Esbjerg lærerforenings instruktionskursus 19
Studierejser til venskabsbyer .. 20

Regnskabsoversigt:

Udgifter til skolevæsenet 70
Den gennemsnitlige udgift pr. barn og pr. indbygger 71

Samarbejdende organer:

Børnebibliotekerne 55
Skolesparcafdelingen 60
Esbjerg og omegns skolescene .. 61
Esbjerg og omegns skolebio 61
Fortsættelsesskolerne m. v. 61
Esbjerg årskursus for lærere ... 66
Friluftsbadene 67
Sydjydsk ungdomskostskole, Holsted 69

Skolevæsenets fritidsvirksomheder 52
Svømning 52
Skolehaverne ved Rørkjær 53
Skolehaverne ved Grådybskolen 54
Sang og musik 54

Sundhed:

Skolesundhedsplejen 39
Tuberkuloseundersøgelsen 41
Skoletandplejen 41
Tale- og tunghøreskolen 42
Skolebespisningen 44
Det skolepsykologiske arbejde 45
Rendbjerghjemmet 48
Frirejser på statsbanerne 48
Svagbørnskolonier 49
Socialrådgiverens virksomhed .. 51

Undervisning:

Årsprøve 30
Mellemskoleeksamen 30
Realeksamen 31
De særlige mellemskoleklasser 31
Udsendelse af lejrskoleklasser .. 31
Skoleidrætsstævnet 32
Skolebotanisk have 33
Færdselslære 33
Esbjerg skolevæsens filmotek .. 33
Skolesvømmestævnet 34
Skoleradio — båndcentral 35
Udveksling med venskabsbyer 35

Undervisningslokaler:

Antal undervisningslokaler 8
Udvidelse og modernisering ... 8
Udlån af lokaler 13
Begivenheder i skolernes liv ... 14